voluit, quod licet deſierint eſſe ſcriptores, non deſierint eſſe Prothonarij. Et ita, vt ſupra, reſolutum fuit coram me Chriſtophero R. buſterio de Lamat. Rotæ auditore.

205 Nec obſtat dicere, † vt aliqui prætendunt, quod dictum priuilegium, quod ſcriptores Apoſtolici remaneant Prothonotarij dimiſſo officio, quod competeret eis etiam ſi illud ignorarent, ad deciſionem Putei 19. lib. 2. & Horatium Mandoſ. de priuilegiis ad inſtar. gloſſ. 7. num. 50. & Rotam deciſ. 14. par. 2. diuer. n. 1 non ſit in vſu, & ſic per nō vſum ſit amiſſum ad l. 1. ff. de nundin. vbi D. & in l. falſo. C. de diuerſ. reſcrip. & in cap. cum acceſſiſſent, maxime Felin. & Decius de conſtitutionibus, & in ca. ſi de terra, & cap. accedentib. de conſtitutionibus, & in l. 2. C. de his. qui ſponte munera publicæ ſubeunt. lib. 10. Iaſ. & Carolus Tapia in l. fi. ff. de conſtitutionibus Principum, Balb. de præſcript. 4. p. 5. qu. 4. Horat. Mandoſ. d. tract. gloſ. 15. l. 42. tit. 18. pag 3. vbi Greg. Lopez, & l. 3. tit. 7. p. 5. & Ioan. Garcia
206 de nobilitate † gloſſ. 6. numer. trigeſimooctauo, verſiculo quinto præmitto; nam præſumitur vſus priuilegij in fauorem priuilegiati, Creſcen. deciſ. 4. de priuil. alias 79. & Rota deciſ. 67. par. 2. diuerſorum, Gregor. d. l. 42. gloſſa 1. ad fin. & Ioan. Garcia ſupra, quicquid velit Horatius Mandoſ. d. gloſſ. decimaquinta, à num. 55 &
207 habeo notitiam, † quod D. Petrus Ordonnez, de Anaya Canonicus Abulen. qui fuerat ſcriptor Apoſtolicus dimiſſo officio, vti Prothonotarius faciebat Notarios.

208 Præterea quando d. † priuilegium non fuiſſet in vſu, per hanc regulam renouatur, & reſtituitur maxime quo ad effectum reſeruationis, ex quo in ea vult. & declarat Papa Beneficia, quæ ſedis Apoſtolicæ officiales, qui ratione officiorum ſuorum huiuſmodi eiuſdem ſedis Notarii erant etiam dimiſſis ipſis officiis, & quandocunque aſſecuti fuerint, ſub huiuſmodi reſeruationibus comprehendi quaſi remaneant tales Notarij poſt dimiſſa officia. Et de officialibus, qui ratione officiorum ſuorum ſunt ſedis Apoſtolicæ Notarij, ſeu Prothonotarij, etiam dimiſſis officiis, vide conſtitutionem Leonis X. 14. 27. & 36. & Pauli III. 23. & Sixti V. 35.

209 Circa reſeruationem † autem illam de Beneficiis de quibus Ordinarij contra Concilij Trident. decreta diſpoſuerunt, & diſponent in futurum, dico illam poſſe exemplificari in Beneficiis collatis non habentibus ætatem à S. Concilio requiſitam, vt in ſpecie cap. 6. ſeſſ. 23. & cap. 4. ſeſſ. 22. & cap. 8. & 12. ſeſſ. 24. de reform. aut non habentibus habilitates, & qualitates requiſitas, vt in cap. 10. ſeſſ. 14. & d. cap. 4. ſeſſ. 22. & cap. 18. verſ. de cætero ſeſſ. 23. & d. cap. 8. & 12. ſeſſ. 24. & cap. 5 ſeſſ. 25. de reformation. aut non ſeruata forma à Concilio præſcripta, vt in cap. decimooctauo ſeſſ. ſeptima, & cap. 18. ſeſſ. 24. de reformatione: aut contra diſpoſitionem cap. 15. ſeſſion. 25. de reformatione, &c.

210 Et cum loquatur iſta regula † de Beneficiis, de quibus Ordinarij diſpoſuerint, non videtur habere locum in Beneficiis, de quib. patroni diſpoſuerint contra Concilij Triden. decreta, etiam ſecuta inſtitutione per Ordinarium, eſt enim inducta in odium Ordinariorum diſponentium de Beneficiis contra decreta Concilij.

211 Et intelligitur quando † Ordinarius ſciens, aut ſcire debens diſponeret de Beneficiis contra decreta Concilij, ſecus ſi per iuſtum errorem facti, ſeu ignorantiam facti probabilem, vt quia facta debita diligentia exiſtimauit prouiſum habere ætatem aut alias qualitates à Concilio requiſitas, &c. Nam iſta reſeruatio, vt diximus, facta eſt in odium Ordinariorum diſponentium de Beneficiis contra decreta Concilij, quod odium ceſſat tunc, cum ceſſet culpa ad c. 2. de conſtit.

§. 4. De Regula 2.

Reſeruatio cathedralium Eccleſiarum & monaſteriorum, ac de tempore vacationum Epiſcopatuum vacaturorum beneficiorum.

SVMMARIA.

Regulæ ſecundæ hic poſitæ primam partem qui explicent, n. 212.

Ad quos olim prouiſio Epiſcopatuum ſpectaret remiſſiue, nu. 213.

De iure patronatus Regum Hiſpaniæ, & Regum Franciæ remiſſiue, n. 214. & 215.

Varietas, quæ videtur fuiſſe circa hoc, & prouiſionem Epiſcopatuum Hiſpaniæ, n. 216.

Iuris præſentandi, & patronatus Regatum Hiſpaniæ ad Epiſcopatus præcipuū fundamentum eſt priuilegium Apoſtolicum, quod habent Reges Hiſpaniæ, num. 217. & ſeq.

Iure patronatus Regio non cenſetur derogari per hanc reſeruationem, etiam ſi ex priuilegio, vel conſuetudine competat, quamuis præſentatio ſit facienda Papæ, &c. n. 219. & ſeq.

Secunda pars huius regulæ de reſeruatione Beneficiorū vacantium de tempore vacationum Epiſcopatuum eſt nouiter addita. Et primus, qui fecit hanc reſeruationem fuit Pius V. n. 221. & ſeq.

Circa iſtam reſeruationem Pij V. fuit dubitatum, an comprehenderet Beneficia ſpectantia ad collationem Epiſcopi, & Capituli ſimul, & non comprehendere recte reſpondit Hier. Gabr. contra Mexiam, numer. 223.

Dicta reſeruatio Pij V. erat perſonalis, & ſic expirauit cum ipſo, n. 227. quamuis non eſſet perſonalis, non expiraſſet, ex quo non erat regula primæ editionis, num. 225. vbi ponitur reſol. Rotæ.

Gregor. XIII. non fecit talem reſeruationem, eam tamen fecit Sixtus V. & ſucceſſores, vt hic, numer. 228.

Ex illis verbis, non tamen ad collationem cum alio, &c. *ſublatum eſt dubium illud motum circa reſeruationem Pij V. noluit enim Papa illis, ad quod alias collatio pertinebat deficiente Epiſcopo, præiudicare, numer. 229.*

Si ad Epiſcopum ſolum ſpectaret electio, nominatio, ſeu præſentatio perſonæ, quamuis collatio, ſeu inſtitutio ad alium pertineat, ſeu ſit communis, intraret hæc reſeruatio, n. 230.

Sicut è conuerſo quando præſentatio, vel electio ad aliū pertinet, quamuis collatio, ſeu inſtitutio ad Epiſcopum ſpectet, non intraret reſeruatio, numer. 231. & ſequenti, vbi ponitur reſolutio Rotæ, quæ tamen intrat in Beneficiis ſpectantibus ad collationem Epiſcopi, cum ſupplicatione, conſilio, aut conſenſu alterius, numer. 233.

An vbi ſimultanea eſt diuiſa per turnos, hæc reſeruatio locum habeat? nume. 234. cum ſeq. reſoluitur non habere locum non ſolum quando Beneficium vacat in turno c. ſed etiam in turno Epiſcopi.

Concordia, & turnorum diuiſio non intelligitur mortuo, ſeu deficiente Epiſcopo, quamuis ſecus eſſet Epiſcopo ſuſpenſo, ſeu excommunicato, numero 237. & ſequenti.

In concordia proprietas remanet indiuiſa, & accreſcit Capitulo vacante ſede, & ſolum fuit diuiſum exercitium conferendi, numero 239. diuiditur tamen ius conferendi quo ad actum collationis, ita quod quilibet confert iure proprio in ſuo turno, & ita concordantur reſolutiones Rotæ, quæ videntur contrariæ, num. 2417. & ſeq.

Prouiſiones factæ per Capitulum ſede vacante non conſumunt, nec alterant turnum, neutrique computantur, nec Capitulo, nec Epiſcopo, &c. numero 243.

Hæc reſeruatio non procedit vbi collatio Beneficiorū ſpectans alias ad Epiſcopum, ſede vacante ad aliquē ſpectat tit. 244.

Beneficia vacantia poſt renuntiationem Epiſcopatus à Papa admiſſam, vel poſt tranſlationem ad alium Epiſcopatum, etiam antequam Epiſcopus habeat notitiam, ſunt reſeruata, quamuis poſſit Epiſcopatum adminiſtrare, & c. n. 245. quod tamen non videtur habere locum in Beneficiis ſimultaneæ diuiſæ per turnos vacantibus in turno Epiſcopi durante adminiſtratione, n. 246.

Ceſſat iam dubium, quod fuit in Rota agitatum in vna Seguntina circa prouiſionem factam à D. Io. Manuele de quibuſdam Beneficiis poſt factam ab eo renuntiationem Epiſcopatus, & à Papa admiſſam, ſub prætextu ignorantiæ, & reſolutum eſt non valere, præcipue, quia non potuit prætendere ignorantiam, vt in deciſione poſita, à n. 247.

Non videtur verum quod in iſta deciſione dicitur, quod eo ipſo, quod Epiſcopatus ſunt reſeruati, omnia etiam Beneficia vacantia ad collationem Epiſcopatuum pertinentia ſunt reſeruata, numero 250.

Reſpondetur ad quaſdam deciſiones Rotæ, quæ loquūtur in intruſo in Dignitate reſeruata, qui propter decretum reſeruationis nulliter confert, n. 251.

Hanc regulam non habere locum in Cardinalibus tenuit Rota in vna Toletana, vt in deciſione poſita, n. 252. de qua valde dubitat author ex regul. 67. Cancellariæ, & quia hæc regula non fundatur in ratione expeditionis literarum, neque fructuum debitorum cameræ, à num. 253.

Hæc regula non habet locum in Dignitatibus non reſeruatis, & ſic Beneficia ad prouiſionem earum pertinentia poſt illarum vacationem vacantia non reſeruata, &c. nu. 255. vbi etiam de verbis vltimis regulæ remiſſiue.

ITem reſeruauit generaliter omnes Eccleſias Patriarchales, primitiales, Archiepiſcopales, Epiſcopales, nec non omnia Monaſteria virorum valorem annuū ducētorum florenorum auri communi extimatione exceden. & voluit, quod exceſſus huiuſmodi in litteris exprimatur. Ac etiam reſeruauit Dignitates, & Beneficia omnia ad collationem, præſentationem, electionem, & quancunque aliam diſpoſitionem Patriarcharum, primatum, Archiepiſcoporum & Epiſcoporum, nec non Abbatum, & aliorum quorumcunque collatorum, & collatricum ſæcularium, & regularium quomodolibet, non tamen ad collationem cum alio vel aliis aut ad alterius præſentationem, vel electionem pertinentia, quæ poſt illorum obitum aut Eccleſiarum ſeu Monaſteriorum, vel aliarum Dignitatum ſuarum dimiſſionem, ſeu amiſſionem vel priuationem, vſque ad promotionem ſucceſſorum ad eaſdem Eccleſias, aut Monaſteria, vel Dignitates Apoſtolica authoritate faciendam & adeptam ab eiſdem ſucceſſoribus pacificam illarum poſſeſſionem quomodocunque vacant, & vacabunt in futurum.

Huius regulæ primam par. † quæ agit de reſeruatione Eccleſiarum Cathedralium, & Monaſteriorum commentantur gloſſator Hiſpanus Soto, & Rebuff. & Mandoſ. ponens 5. quæſt. & de ea agit Simoneta quæſt. 39. 212

Et ad quos olim prouiſio † Epiſcopatuum ſpectaret vide gloſſ. in c. quamquam de elect. in 6. verb. deuoluetur, Abb. in capit. cum Eccleſia Vulterana, num. 8. de elect. Seluam de Benef. 3. par. q. 22. 3. caſu, Corra 4. par. c. 5. n. 1. Greg. Lopez in l. 17. tit. 5. p. 1. Burſatum conſil. 126. ex numero 8. lib. 2. Quintanaduennas Eccleſiaſticon. lib. 1. capit. 5. numero 4. & dicetur infra capit. 4. à num. 6. 213

Et de iure patronatus Regum † Hiſpaniæ vide ca. cum longe 63. diſt. & l. 18. tit. 5. par. 1. & ibi Greg. Lōpez & Humadam ad eum, & l. 3. tit. 3. & l. 2. tit. 6. lib. 1. ordinam. vbi Dida. Perez, & l. 1. titul. 6. lib. 1. recopilationis, vbi Azeuedo, vide etiam gloſſatorem Reg. Cancell. 40. Palacios Rubios in rep. c. per veſtras de donat. inter virum. in introductione à num. 24. & in libello de Beneficiis in curia vacantibus ex §. 8. Couarr. in regula poſſeſſor. 2. par. §. 10. num. 5. & 6. Spino de teſtamen. gl. 4. num. 13. Quintanad. ſupra, Bobadillam in ſua Politica lib. 2. c. 18. nu. 215. & relatos per Cenedo collect. 51. ad decretum n. 3. & Ioan. Gutierrez pract. lib. 3. quæſt. 13. nu. 72. & Quebedum de patronalibus Regiæ coronæ. 214

Et de iure patronatus † Regum Franciæ vide Carolum de Graſſal. lib. 2. regalium Franciæ iure tertio, Ioan. Ferrar. iure nono, Guillel. Benedic. in rep. c. Raynutius de teſtamen. verb. & vxorem nomine Adelaſiam. deciſio. 2. ex num. 78. † & vt apparet ex d. iuribus circa hoc, & prouiſionem Epiſcopatuum Hiſpaniæ, videtur fuiſſe varietas, nam tempore Gothorum electio Epiſcoporum fiebat ab ipſis Regibus, vt in d. c. cum longe, quod eſt Concilij Toletani 12. cap. 6. & tradit Doctor Villalpando comment. in Concilia Toletana cap 39. poſtea vero nuntiata prius Regi morte Epiſcopi, & ab eo petita licentia eligendi ſucceſſorem, electio fiebat à Capitulis, & electus præſentabatur Regi, &c. vt in d. l. prima, & in dict. legibus ordinament; iam vero præſentatio fit à Rege, vt in dict. l. recopilationis, & notat Greg. Lopez dict. l. 18. & Bobadilla ſupra numer. 213. cuius iuris præſentandi, † & patronatus præcipuum fundamentum eſt priuilegium Apoſtolicum, quod habent Reges Hiſpaniæ, vt in dict. l. recopilationis, & vidiſſe teſtatur Greg. ſupra, & dicitur in Bullis Epiſcopatuum, & penſionum ſuper eis, & P. Mariana in hiſtoria Hiſpana † lib. 24. cap. 16. ad fin. ait, quod, cum fuiſſet hoc controuerſia, Sixtus IV. conceſſit perpetuo Regibus Caſtellæ, quod in Epiſcopatibus eligerentur per eos nominati, & petiti, de quo etiam lib. vigeſimoquinto & cap. quinto ait, quod Papa Adrianus VI. conceſſit Carolo Imperatori Regi noſtro, & eius ſucceſſoribus ius præſentandi Epiſcopos Hiſpaniæ, qui antea prouidebantur ad ſupplicationem Regum, de quo etiam meminit conciuis noſter Gil. Gonçalez in ſua hiſtoria de Salamanca libro tertio capitulo decimooctauo. 215 216 217 218

219 Cui iuri patronatus † Regio non cenſetur derogari per hanc reſeruationem, etiam ſi ex priuilegio vel conſuetudine competat gloſſ. *d. reg.* 40. Palacios rubios *in d. libell. de Beneficiis in curia vacan. §.* 11. Lamber. *de iure patron. 3. par. 2. li. quæſt. 1. artic.* Rebuff. *in praxi 3. par. 3. ſignaturæ, verb. nec nō iuris patronatus, nume.* 64. Couarr. *pract. cap. 36. numer. 2. & nu. 6. verſ. ſecundum* Azeuedo, *ſupra numer.* 6. & ita ſeruatur. Et facit bene decretum Concilij Trident. *ſeſſ. 25. de reformatione capit. 9. verſic. exceptis*, quam-
220 uis præſentatio † ſit facienda Papæ, & ab eo prouiſio facienda ex hac regula, vt recte inquit gloſſ. *dict. reg.* 40. & facit *cap. ſi eo tempore. de electione in ſexto*, & tradit poſt hæc Gonçalez *gloſſ.* 51. *nu.* 49.

221 Secunda autem pars huius regulæ, † quæ agit de reſeruatione Beneficiorum vacantium de tempore vacationum Epiſcopatuum, &c. eſt nouiter addita, &
222 primus, qui fecit hanc reſeruationem, fuit † Pius V. qui anno tertio ſui Pontificatus fecit regulam reſeruatoriam ſuæ diſpoſit. omnium Beneficiorum vacantium ſede Epiſcopali vacante ad prouiſionem ſeu diſpoſitionem Epiſcoporum quomodolibet pertinentium, vt in Bullario in ordine conſtitutionum Pij V. 161.

223 Circa quam reſeruationem † Pij V. dubitatum fuit, an comprehenderet Beneficia ſpectantia ad collationem Epiſcopi, & Capituli ſimul? & non comprehendere reſpondit Hier. Gab. *conſi.* 197. *lib.* 1. vbi id late & bene deducit, quamuis contra tenuerit Mexia *in pragmatica frumentaria verb. qualquier fol.* 13.

224 Sed cum d. reſeruatio Pij V. † facta eſſet diſpoſitioni ſuæ, & non ſedis Apoſtolicæ, & ſic eſſet perſonalis, expirauit cum ipſo Pio V. Zerola *in praxi Epiſcopali. 2. par. verb. Beneficiū. §. 1. & verb. Epiſcopus. §.* 23. ad tradita per Mando. *reg. 1. q.* 12. & Petrū Matthæū ad Motus proprios, ſeu cōſtitutiones *pag.* 427.

225 Quamuis, ſi non eſſet perſonalis, † non expiraſſet per eius obitum, ſed eſſet perpetua, ex quo non erat regula primæ editionis, in qua Papa vult re-
226 gulas ſuo tantum tempore durare, † vt per Verallum *deciſ.* 225. *lib. 1. in manuſcriptis*, vbi habetur, *quod regula Clementis. VII. de conſenſibus extendendis infra* 15. *dies, non eſt regula, quæ expiret per obitum Papæ, quia non eſt in illa prima editione, in qua Papa vult regulas durare ſuo tantum tempore, ſed eſt perpetua, & extrauagans.*

227 Quod non aduertunt † Paulus Granutius adi monetam *quæſt. 47. n.* 11. Flam. Pariſ. *de reſignatione li. 2. q. 16. n.* 30. nec P. Greg. *de Benef. cap. 24. nu.* 28. qui ponunt iſtam reſeruationem Pij V. tanquam perpetuam.

228 Et Gregorius XIII. † qui ſucceſſit Pio V. non fecit talem reſeruationem, at Sixtus V. eam fecit, vt hic habetur in ſua regula 1. & poſt eum Greg. XIV. etiam *in regul.* 1. & Innoc. IX. Clemens VIII. & Paulus V. *in reg.* 2. vt hic.

Et ex illis verbis, † *non tamen ad collationem cum*
229 *alio, vel aliis*, iam prorſus ſublatum eſt dubium illud quod circa d. reſeruationem Pij V. motum eſt, de quo *nu.* 223. nam, cum tunc deficiente Epiſcopo ille, vel illi, ad quos cum Epiſcopo collatio pertinebat, poſſent de iure talia Beneficia conferre, vt *in ca. 1. ne ſede vacante in* 6. vbi Dd. illis noluit Papa præiudicare, vt in Salamantina Portionis 30. Aprilis 1599. coram D. Mellino, de qua infra numero, 235.

230 Et aduerte, † quod, ſi ad Epiſcopum ſolum ſpectaret electio, nominatio, ſeu præſentatio perſonæ, quamuis collatio, ſeu inſtitutio ad alium pertineat, ſeu ſit communis Epiſcopi, & aliorum, intraret hæc reſeruatio, quia attendenda eſt prima diſpoſitio Beneficij, vt colligitur ex ipſa regula, & *de menſibus*, & dicendis infra, à *numero.* 715. & 733.

Sicut è conuerſo, quando præſentatio, † vel ele- 231
ctio ad alium pertinet, quamuis collatio, ſeu inſtitutio ad Epiſcopum ſpectet, non intrat reſeruatio, vt in ea dicitur.

Vnde in vna † Vicen. Beneficij S. Martini deci- 232
monono Noue. 1599. coram D. Pamphilio, & 10. Decemb. 1600. coram D. Sacrato fuit reſolutum, *Iſtam regulam, non comprehendere d. Beneficium vnitum menſæ Capitulari cum decreto, quod capta per Capitulum poſſeſſione occurrente vacatione Capitulum infra menſem ſupplicare habeat Epiſcopo, vel Vicario, quod conferat, & ipſe conferre habeat antiquiori Canonico; nam hoc ſtante Beneficium ſpectat ad præſentationem Capituli, & illa ſupplicatio dicitur præſentatio, ex quo imponit neceſſitatem Epiſcopo conferendi. & attendenda eſt ſubſtantia, nec iſtam præſentationem tollit Cōcilium* ſeſſ. 25. cap. 9. *quia ſumus in vnione habente certam formam confirmata à ſede Apoſtolica, & per 40. annos ante Concilium effectum ſortita, quæ præſeruatur in d. decreto, quod maxime procedit ſtante obſeruantia. & vltimo ſtatu huiuſmodi, & quaſi poſſeſſione Capituli, &c.* de qua vide aliam deciſionem infra *par. ſequen. cap. tertio, numer.* 61.

Et pro iſta deciſione Vicen. † quod illa ſupplica- 233
tio dicatur, & ſic in effectu præſentatio, conducunt tradita per Probum, ad Monachum *in cap. cum in illis de Præben. in 6. nun.* 20 *ad* 23. ſi tamen ſupplicatio debens præcedere, non obligaret, nec poneret neceſſitatem conferendi, vt ex ſe non obligat, cum concernat gratiam, & meram liberalitatem eius, cui ſupplicatur, Gonçalez *gloſſa* 49. *numer.* 10. bene intraret d. reſeruatio, vt ex eius verbis conſtat, & tradit Gonçalez *ibi num.* 11. dicens ita ſentire Rotam in d. Vicen. 19. Nouemb. 1599. coram D. Pamphilio. Sicut etiam recte intrat in beneficiis ſpectātibus ad collationem Epiſcopi, cum conſilio, aut conſenſu alterius ad textus *in cap. vn. §. cum vero ac ſede vacante in* 6. Ioan. And. *in d. cap. cum in illis*. Et ibi Francus. *§. ſi vero num.* 5. Rota *dec. 79. de reſcrip.* alias 380. *in antiquis.* Felin. *in cap. eam te de reſcrip. ſub num.* 16. Ripa *in cap. 1. de iudic. numero* 5 *& ſexto.* & ita tenet in terminis Gonçalez *glo. quadrageſimaſexta, num. vigeſimo nono.*

Sed eſt dubium circa hanc regulam, † an vbi ſi- 234
multanea ex concordia eſt diuiſa per turnos, ita vt vna vice prouideat Epiſcopus, & altera Capitulum, vt in Eccleſia Salamantina Burgen. Palentina, & Segobien. hæc reſeruatio locum habeat? & ratio dubitandi eſt, nam tunc ad ſolius Epiſcopi diſpoſitionem Beneficia pertinent, ſaltim in ſuo turno, & conducunt infra adducta *n.* 709.

Nihilominus tamen dicendum eſt, † non habe- 235
re locum non ſolum quando Beneficium vacat in turno Capituli, in quo non eſt difficultas, quia regula ſolum reſeruat Beneficia ſpectantia ad collationem Epiſcopi, & non capituli, cui Papa non intellexit præiudicare, vt fuit reſolutum in d. 2 Salamantina Portionis, & *quod iſta vacatio contingit in turno Capituli, quia turnus Epiſcopi fuit conſumptus per prouiſionem ab eo factam de anno* 1586. *cum* D. *dacus non probet, quod iſta vacatio non habuerit effectum vel*

poſtea ſucceſſerit alia vacatio, prout ad iſtum effectū eſt neceſſariū, vt fuit reſolutum coram eodem in cauſa Regien. Præbendæ Theologalis, & Barchinonen. Canonicatus, &c.

Seu etiam quando † Beneficium vacat in turno
236 Epiſcopi, quia tunc mortuo Epiſcopo, ſeu alias vacante ſede poteſt Capitulum iure proprio conferre Canonicatus, & alia Beneficia ſimultaneæ in quocunque turno vacent, quemadmodum poſſet, ſi ſimultanea non eſſet diuiſa, *vt in dict. capitul. vnico.*

Nec obſtat concordia, † & turnorum diuiſio,
237 nam cum illa facta ſit ad tollend. controuerſias, diſſenſiones, & diſcordias, quæ ex communi prouiſione oriri poſſent, non intelligitur mortuo Epiſcopo, ſeu alias deficiente, cum tunc ceſſet ratio diſcordiæ, ex quo ſolūm Capitulum habet prouidere, vt *in dicto capit. vnico ad leg. cum pater. §. dulciſſimus. ff. de Legatis ſecundo.* quæ optime facit in propoſito.

Quamuis in caſu, † quo Epiſcopus eſſet ſuſpen-
238 ſus, ſeu excommunicatus, in quo alias poſſet Capitulum prouidere, *d. cap. vnico.* videretur habere locum concordia, quia non videtur omnino ceſſare ratio illius, cum poſſit Epiſcopus poſt abſolutionem prouidere, & idem poſſit contingere Capitulo, ſi forte eſſet ſuſpenſum, vel omnes excommunicati, niſi ſuſpenſio eſſet ad certum tempus & vltra ſex menſes, tunc enim propter diuturnam vacationem idem eſſet, ac ſi Epiſcopus deficeret.

Rurſus in concordia † proprietas remanet in-
239 diuiſa, & accreſcit Capitulo vacante ſede ad tradita per Rochum *de iure patron. verb. ius quæſtion.* 6. & per concordiam fuit ſolum diuiſum exercitium conferendi, ſede Epiſcopali plena, & ea vacante diſpoſitio fuit relicta in terminis iuris communis iuxta *deciſ.* Putei. 184. *libro tertio* vt dixerunt aliqui ex Dominis in dict. Salamantina Portionis 30. Aprilis 1599. & fuit reſolutum in eadem coram eodem Dom. Mellino 65. Iunij eiuſdem anni. Et ita poſt hæc tenet Gonçalez *gloſſa* 45. *§. tertio numero trigeſimonono.*

Et ita practicatur, † & in particulari ita fuit pra-
240 cticatum in d. Eccleſia Palentina de anno 1597. & in d. Eccleſia Segobien. de anno 1605. pro qua conſultus ita reſpondi.

Sed contra prædictam rationem, quod pro-
241 prietas remanet indiuiſa, & accreſcit Capitulo vacante ſede, & quod ſolum fuit diuiſum exercitium conferendi ſede Epiſcopali plena, &c. facit deciſio Rotæ in alia Salamantina alternatiuæ de anno 1581. infra adducta, *numero* 708 vbi dicitur, quod vbi ex concordia partium collatio ſimultanea eſt alternis vicibus cuilibet reſeruata in ſuo turno, totum ius conferendi pro illa vice dicitur tranſlatum in illum, ſolum, qui eſt in turno, & non dicitur diuiſus vſus ſolus, ſed totum ius conferendi eſt penes ipſum ſolum etiam iure proprio, & non iure communi ex doctrina Ioan. And. *in cap. cum in illis. §. fin. in fin. de Præbend. in* 6. de qua ibi. Quod etiam fuit dictum in Romana Beneficiatus S. Petri 28. Aprilis 1595. coram D. Gipſio, & 20. Nouemb. 1596. coram D. meo Corduba, & 8. Martij 1602. coram D. Penna infra relatis 10. *part. cap. 3. numer.* 39. *& infra numero* 709.

Reſpondetur tamen iſtas deciſiones intelligen-
242 das eſſe, † quod non dicatur diuiſus vſus ſolus ita, quod quilibet conferat in ſuo turno iure communi, ſed quemlibet conferre in ſuo turno iure proprio ex illa diuiſione, per quam diuiditur ius conferendi, quoad actum collationis, quamuis ipſa proprietas remaneat indiuiſa, & ita procedit illa doctrina Ioannis Andreæ, nam ius patronatus, de quo ipſe agit, non poteſt diuidi, quoad proprietatem, cum ſit incorporale, ſed quoad actū præſentationis. Rochus, *dict. quæſtion. ſexto.* & Lambert. *ſecunda parte libro primo quæſtion. ſecunda. artic. 36. numer.* 2. 3. & 4. Probus ad Monachum *in dict. cap. cum in illis, num.* 60.

Vnde, cum ſede vacante † Capitulum iure pro- 243
prio conferat talia Beneficia in quocumque turno vacent, ſit prouiſiones factas per Capitulum ſede vacante non conſumere, nec alterare turnum, neutrique computari, nec Capitulo, nec Epiſcopo, Puteus *d. deciſ. 184. libro tertio.* & ita, ſi tempore mortis Epiſcopi, ſeu ſedis vacantis turnus erat Epiſcopi, primus turnus erit ſucceſſoris, non obſtantibus quibuſcumq; prouiſionibus factis per Capitulum ſede vacante, & ſi turnus erat Capituli poſt aduentum ſucceſſoris, primus turnus erit Capituli, licet ipſum Capitulum ſede vacante, fecerit aliquas prouiſiones & ita conſului in d. Segobien. & ita tenendum eſt, quamuis poſt hęc Gonçalez *gloſſ.* 45. §. 3. *num.* 37. dicat, quod ſi vacatio Beneficij contingit ſede Epiſcopali vacante, & in turno Capituli, tunc collatio à capitulo facta conſumit turnum ſuum, & allegat d. ict. deciſionem Putei, quæ potius dicit contrarium; quando vero Epiſcopus erat in turno, & contulit Capitulum, concordat nobiſcum, *numero trigeſimooctauo*, quod neutri computatur talis collatio, & prima vacatio ſede plena ſpectabit ad Epiſcopum, & ait ita deciſum in dict. Salamantina Portionis 25. Iunij 1599. coram D. Mellino, & in alia Salamantina Portionis 16. Maij 1603. coram D. Iuſto.

Præterea hæc reſeruatio, † non procedit, vbi 244
collatio Beneficiorum ſpectantium alias ad collationem Epiſcopi, ſede Epiſcopali vacante ad aliquem ſpectat, nec reſeruatur futuro ſucceſſori, quia regula non intendit tertio præiudicare, vt in vna Gerunden Beneficij 31. Maij 1600. coram Domino meo Corduba infra relata *ſeq. part. capit. tertio numero.* 15.

Rurſus ex illis verbis regulæ. † *Dimiſſionem, ſeu* 245
amiſſionem, vel priuationem. videtur, quod Beneficia vacantia poſt renuntiationes Epiſcopatus à Papa admiſſam, vel poſt tranſlationem ad alium Epiſcopatum, etiam antequam Epiſcopus habeat, aut habere poſſit notitiam de eis, erunt reſeruata Papæ ex iſta *regula prima*, vt tangitur infra 11 *parte cap. 6. numero* 42. non obſtante, quod ante habitam notitiam admiſſionis, reſignationis, aut tranſlationis poſſit Epiſcopatum adminiſtrare, & poſſeſſioni eius inſiſtere ad *deciſionem* Putei 170. *libro ſecundo*, & Mohedani, *vigeſimonono de renuntiatione*, & dicta ſupra 2. *parte c. 1. num.* 126. & infra *cap. 8. à nume.* 174. & etiam poſt ex conſuetudine, vt *in dict. cap. 6. 11. parte numero* 41.

Quod tamen non videtur † habere locum in Be- 246
neficiis ſimultaneæ diuiſæ per turnos vacantibus in turno Epiſcopi durante adminiſtratione illius Epiſcopatus, cum alias pertinerent ad prouiſionem Capituli.

Vnde videtur ceſſare iam dubium, † quod fuit 247
in Rota agitatum in vna Seguntina Beneficiorum 1. Iunij 1592. coram D. Orano, circa prouiſionem,

quam fecit D. Ioannes Emanuel de quibuſdam Be-
neficiis d. Epiſcopatus poſt factam ab eo illius re-
nuntiationem in manibus Papæ, & ab eo admiſ-
ſam ſub prætextu ignorantiæ dictæ admiſſionis, &
reſolutum eſt, non valere tum ex aliis, tum præci-
pue, quia non potuit prætendere ignorantiam,
quia poſt admiſſionem tranſacti erant 31. dies intra
quos pluſquam veriſimile eſt, (inquit deciſio) i-
pſum à procuratore fuiſſe certioratum de ea iuxta
248 *conſilium Romani* 481.*numer*.7. Quod Rota † ſæpe ac
ſæpius canonicauit, vt in deciſ. Seguntina: ſic ſe ha-
bet.

D. Ioannes Emanuel renuntiata † in manibus Papæ
249 *Eccleſia Seguntina poſt illius admiſſionem, cum in fine
menſis Februarij contigiſſet in partibus vacatio Benefi-
ciorum, de quibus contrauertitur ſub prætextu igno-
rantiæ illius admiſſionis, de illis diſpoſuerat D. Hier.
Delgado prouiſo Apoſtolico collationem huiuſmodi im-
pugnante, quæſitus an collatio Ioannis Eman. ſuſtinere-
tur? Domini re matura diſcuſſa deſcenderunt in ſenten
tiam negatiuam, quoniam Epiſcopus poſt reſignationem
Eccleſiæ libere in manibus Superioris factam non poteſt
ſe intromittere in collatione Beneficiorum in ea vacan-
tium, ex quo enim renuntiauit omne ius, & poſſeſſionem,
quam in Eccleſia habuit, à ſe abdicauit*, *Biſign*. deciſ. 3.
num. 2. de renunt. *Innoc*. in cap. ſuper hoc poſt. num.
5. verſic. item poſt. de renuntiat. *Pariſ*. conſil. 59. nu.
3. lib. 4. *&* *quidem reſpectu poſſeſſionis nulla cadit dubi-
tatio, nam hoc frequentiſſime fuit receptum, vt cenſeatur
amiſſa poſſeſſio*. dict. deciſ. 3. de renuntiat. in antiquis,
& deciſ. 4. eodem in nouis. *Caſſador*. deciſ. 2. numero
5. eodem, & deciſ. 4 numero 10. de reſtitution. ſpo-
liatorum. *Sarnen*. de infirmis quæſtione 29. *& de an-
nali* quæſtio 57. verſic. pro quo diligenter. *addit.* ad
deciſ. 1 de renuntiatio. in nouis numero 7. & 8. *A-
chill*. deciſ 10. eodem. *amiſſa itaque poſſeſſione ſequitur
ius quoque conferendi, quod eſt infructu, fuiſſe amiſſum*
cap. conſultationibus. de iure patron. gloſſ. cap. cum
olim, *& ibi Doct*. de maioritate, & obedientia. *Abb*.
in cap. cum olim numero 4. de cauſa poſſ. *quod etiam
non abſque ratione procedit, cum enim Epiſcopatus quo-
modolibet vacantes ſint diſpoſitioni Apoſtolicæ reſerua-
ti, neceſſarium, quod omnia Beneficia vacantia, & ad
collationem Epiſcopatuum pertinentia ſint etiam reſer-
uata, quæ à nemine, præterquam à Papa, poſſunt confer-
ri, & quod alias factæ collationes ſunt nullæ, Rota* deci-
ciſion. 20. de Præbend. in antiquis, & 4. eodem in an-
tiquior. *Hoc autem in præſenti themate tanto magis,
quia Eccleſia Seguntina non modo fuit reſeruata tanquã
vacans in curia per reſignationem in manibus Papæ,
iuxta* cap. 2 de Præbend. in 6. *ſed etiam quia amiſſa
Eccleſia ceſſauit Beneficium alternatiuæ Epiſcopis reſi-
dentibus in eorum Eccleſiis conceſſum, adeo, quod fuit
factus locus regulæ reſeruatoriæ octo menſium inter quos
menſis Februarij quo Beneficia vacarent, eſt comprehen-
ſus, quæ, cum habeat decretum irritans afficit etiam i-
gnorantes* cap. dudum de Præbend. in 6. capit. cogno-
ſcentes, *& ibi poſt Felin. & Decium Beroius* numero
49. & ſequent. de conſtitut. *non obſtante, quod non ſit
ſuper certo corpore Beneficij, nam eadem eſt ratio, quan-
do decretum eſt iuſtificatum, probata videlicet vacatio-
ne in menſe reſeruato. tunc enim decretum notorium di-
citur ex quo incontinenti probatur, & diſcolorat tit. Sar-
nen*. reg. de triennali quæſt. 44 *Simoneta* de reſerua-
tion. quæſtion. 40. *Puteus* deciſ. 190. numero 5 libro
3. *prout etiam, quando ſuper incerto, ſi adijcitur in parti-
bus certum tempus, quia intra dict. tempus ignorantes
ligat, Francus* in cap. dudum, numero 9. de Præbend.
in 6. *non obſtant conſiderationes Rebuffi* in tract. nomi-
nationum quæſtion. 4 numero 92 & in praxi part. 2.
titulo de ſimon. reſignatione, numero 27. cum mul-
tis ſeqq. *vbi voluit Epiſcopum dantem mandatum ad
reſignandum Epiſcopatum in curia poſſe poſt reſignatio-
nem admiſſam ante admiſſionis notitiam Beneficia inte-
rim vacantia alteri conferre, quia ipſe loquitur in reſi-
gnatione conditionali in fauorem, quo caſu militat di-
uerſa ratio. Nam, cum poſt illius admiſſionem non ab-
dicetur ius à reſignante, donec ſit acquiſitum reſignata-
rio, non mirum, ſi reſignans interim, donec ſibi conſtet de
purificatione conditionis, remaneat titularis, at vbi reſi-
gnatio eſt ſimplex, amittitur ſtatim titulus, & poſſeſſio, &
per eam Epiſcopus dicitur in Eccleſia mortuus ciuiliter,
quod æquiparatur morti naturali*. capit. ſuſceptum. de
reſcript. libro ſexto clem. fin. de procurato. *Roman*.
conſi 374. numero 5 *proinde, ſi poſt reſignationem in-
cumbit detentationi, non facit fructus ſuos, Sarnen*. ad re-
gul. de annali quæſt. 47. *ſed tenetur ad eorum reſtitu-
tionem, etiamſi non habuerit notitiam admiſſionis reſi-
gnationis, &* *ad præmiſſa facit textus* in cap. primo ver-
ſic. adiiciebatur. de conceſſ. Præbend. in 6. *vbi Epiſco-
pi in partibus exiſtentes depoſiti à Papa in conſiſtorio à
die depoſitionis non valent collationes, etiam quod igno-
rent diſpoſitionem, & reputetur verus Epiſcopus, & per
illum textum tradunt Francus* in cap. eum, qui ſub
numero nono, *& Gemin. ſub* numero 5. verſicul. &
ideo de Præbend. in 6. *Felin*. in capitul. ex parte De-
cani, numero 20. de reſcript. *nec congruit argumentum
eiuſdem, quod, cum prouiſus de Epiſcopatu, non poſſit
adminiſtrare, & conferre ante præſentationem literarũ,
debeat interim reſignans medio tempore poſſe admini-
ſtrare, & Beneficia conferre, exemplo deſumpto à iudice
reuocato, qui iuriſdictionem exercet vltra tempus officij,
quouſque ſucceſſor aduenerit, & à Vicario reuocato, qui
confert donec notitiam habet reuocationis; etenim primo
caſu ex iuris diſpoſitione officialis non videtur deputa-
tus ſolum ad tempus expreſſum, ſed etiam ad tempus ſe-
quens, donec ſucceſſor aduenerit, adeo quod ante eius
aduentum non dicitur officium eius eſſe finitum, neque
officialis priuatus* l. meminiſſe in princ. cum gloſſa
verb. debebit, de officio proconſul. gloſſa l. ſi forte,
de offic. præſidis. *Et ratio eſt, quia ibi, cum nemo ſit, qui
miniſtret, oportuit ita ſpecialiter prouideri, ne Prouincia
ſine rectore remaneat, verum in Epiſcopatu ſecus eſt,
quia ſuccedit capitulum*, toto tit. ne ſede vacante, libr.
6. *ſecundus caſus non tranſit abſque difficultate ex tra-
ditis per Calder*. conſil. 10. de ſententia, & re iudicat.
Felin. dict. cap. ex parte, numero 20. *& nihilominus, ſi
ſequimur illam opinionem, ideo poteſt dici ſuſtineri col-
lationem Vicarij poſt reuocationem à ſe ignoratam, quia
fuit in bona fide, neque diuinare potuit, ſe eſſe reuoca-
tum, Puteus* deciſ. 370. libro ſecundo, *Moheda*. deciſ.
29. de renuntiat. *quod ſecus eſt in Epiſcopo Seguntino,
qui prætendere non potuit ignorantiam reſignationis, tum
quia ſpeciale ad hoc dederat mandatum, tum etiam quia
inter illud, & reſignationem admiſſam excurrerunt tri-
ginta & vnus dies, intra quos pluſquam veriſimile eſt
ipſum à procuratore de ipſa fuiſſe certioratum iuxta cõ-
ſilium Romani* 481. numero ſeptimo, *minus aduerſa-
tur, quod ſaltim prouiſo ab Epiſcopo ſuffragari debeat
poſſeſſio triennalis, nam, cum regula requirat titulum co-
loratum, impoſſibile eſt, quod illum habeant innitentes
collationi nullæ* cap. factus. in fin. 7. quæſtione prima,
Sarnen. ad regul. de triennali quæſtione vigeſimaſe-
ptima, in final. & trigeſimaquinta in fin. *etenim titu-
lus incoloratus eſt, quando eſt ipſo iure nullus, Felinus*
in capit. in noſtra Cor. trigeſimoſexto, de reſcript.
ſicut

*ſicut dicimus litteras, quæ non valent, non dici litteras,
ſed eſſe nullas*. gloſſa capit. cum noſtris verbo de fa-
cto de conceſſ. Præbend. *Felinus* cap. ex tenore. de
reſcript, *Rebuffus* conſilio 190. *titulus enim nullus non
producit aliquam exceptionem, aut effectum*. l. quoties.
ff. qui ſatiſdare cogant. *Rebuff*. conſ. 190. *ſicut neq; re-
gula de triennali iuuat habentem titulum infectum, A-
corambon*. deciſ. 22 cum allegatis.

250 Circa quam tamen deciſionem † aduerto, mihi
non videri verum quod in ea dicitur, quod, cum E-
piſcopatus quomodolibet vacantes ſint diſpoſitio-
ni Apoſtolicæ reſeruati, eo ipſo omnia Beneficia
vacantia, & ad collationem Epiſcopatuum pertinen-
tia ſunt etiam reſeruata, &c. Vnde enim id ſequitur?
& contrarium plane tenuit Rota in vna Salamanti-
na Parochialis de Gaiates, 1. Decembris coram D.
Brauo, quæ habetur 1. *part. diuerſorum. deciſ* 442. vbi
quod collatio Parochialis vacantis ſede Epiſcopali
vacante reſeruatur ſucceſſori Epiſcopo. Et aliis non
fuiſſet neceſſaria hæc regula.

251 Nec obſtat *deciſio* Rotæ † 20. *de Præbend. in anti-
quis, & 4. eod. titulo in antiquior*. loquuntur enim in
longe diuerſis terminis, nempe in intruſo in Digni-
tate reſeruata, qui propter decretum reſeruationis
nulliter confert Beneficia ſpectantia ad eius colla-
tionem ratione Dignitatis reſeruatæ, vt dicetur in-
fra *c. 5. à n.* 21.

Verum hanc regulam † non habere locum in
252 Cardinalibus tenuit Rota in vna Toletana Parochia-
lis de Alcaudete, tertio Iulij 1595. coram D. Seraphi-
no, vt in ſequenti deciſione. *Fuit de ordine Sanctiſſimi
Domini noſtri dubitatum in Rota, præſuppoſito concur-
ſu, & collatione facta per ſereniſſimum Cardinalem ab
Auſtria de Parochiali, de qua agitur Michaeli de A-
yala de menſe Aprilis 1595. an ei concedenda ſit proui-
ſio ſimplex, vel ſaltim noua prouiſio? & difficultatem fa-
ciebat prouiſio facta à Papa de menſe Februarij Hie-
ronym. de Leyua tanquam de vacante per obitum cu-
iuſdam Chriſtophori de Buſtamãte vſque de anno 1593.
cum clauſula*, ſeu alio quouis modo, & ex alterius cu-
iuſcunque perſona. *Quare in concurſu prouiſorum or-
ta eſt dubitatio ſuper validitate concurſus, & collationis
factæ Michaeli. & cauſa per me, vtraq; parte informa-
te, propoſita, pro parte Hiero. duo opponebantur contra
huiuſmodi concurſum, & prouiſionem Michaelis, & pri-
mo fuit oppoſitum de reſeruatione ex ſecunda regula
reſeruatoria in qua reſeruantur Beneficia vacantia ſe-
de Epiſcopali vacante vſque ad promotionem ſucceſſoris
& adeptam poſſeſſionem; verum hæc oppoſitio non pla-
cuit, quia, cum Cardinales non ligentur diſpoſitione ex-
trauagantis iniunctæ, vt fuit alias in Rota reſolutum
coram Illuſtriſſimo Lancelloto, & poſſint etiam ante ade-
ptam poſſeſſionem conferre, vt poſt Bellenzin*. de chari-
tatiuo ſubſidio quæſtion. 66. *qui dicit ita fuiſſe reſolu-
tum in Rota, tradit Sarnen*. in proœmio regularum
quæſtione 4. numero 9. *vtique non applicatur regula
maxime, cum requirat vacationem, quæ hic non da-
tur propter gratiam coadiutoriæ cum futura ſucceſſio-
ne, & cum clauſula*, ex nunc prout ex tunc, *neque fa-
cit quod dicitur, quod quando in regulis Papa voluit
excipere Cardinales, hoc expreſſit, vt etiam habetur in
vlt. reg. de edendis, à qua excluduntur Card. quia hoc
eſt intelligẽdũ de iis regulis, quæ poſſunt applicari Car-
dinalibus, non autem in illis, quarum rationes, non ap-
plicantur, vt eſt iſta, in qua neque ratione expeditionis
litterarum, neque ratione fructuum debitorum cameræ,
qui ad prouiſos ſpectant ſtatim poſt præconizationem in
conſiſtorio, maxime in Regnis Hiſpaniæ, poteſt verifica-
ri ratio finalis regulæ, & hoc idem ſenſit Rota nuper in
cauſa Toletana Canonicatus à me propoſita. Secunda
oppoſitio facta fuit contra huiuſmodi concurſum præſen-
tatum in dataria Sanctiſſimi* Domini noſtri, *& Domini
cenſuerunt ex pluribus concurſum hunc eſſe defectiuũ,
nec in eo ſeruatam formam Concilij Tridentini. Primo,
quia non fuit appoſita dies propoſiti edicti adeo, vt ſciri
non poſſit, an intra terminum fuit Michael examinatus,
quod tamen videtur neceſſarium ad examinis validi-
tatem, cum terminus ille, qui præfigitur iuxta diſpoſitio-
nem Concilij Tridentini* ſeſſione 24. capite 18. *ſit ad
conuocandum eos, qui concurrere voluerint, & eo tran-
ſacto, non prius debeant examinari, cum quo concordat
Concilium Prouinciale Toletanum, & iſta non eſt forma
ad effectum, ſed præciſa, vt fuit dictum coram R. P. D.
Gipſio in vna Volaterana Parochialis* 20. *Maij* 591. *&
ratio poteſt eſſe, ne per præuentionem vnius alij ſupplan-
tẽtur. Secundo, quia ex teſtibus apparet fuiſſe examina-
tum, & approbatum Michaelem intra tempus penden-
tis termini, qui, licet ſint examinati ad perpetuam rei
memoriam, tamen reddunt negotium ſuſpectum ex quo
in concurſu non fuit appoſita dies edicti, prout ex ſtylo
ſolet in aliis, qui præſentantur, apponi, & quorum non-
nulli fuerunt* Dominis *meis oſtenſi. Tertio, quia, cum a-
deſſent plures examinandi, vnicus Michael fuit exa-
minatus, & ſtatim approbatus, reliquis non expectatis,
eique facta collatio; Quæ etiam ex eo redditur ſuſpecta,
quia erat familiaris Archiepiſcopi, neque fuit expecta-
tum tempus, intra quod potuiſſent alij concurrentes ſeſe
examini ſubiicere. Et quamuis per vnum ex Reueren-
dis Dominis meis fuerit allegata deciſio facta coram R.
P. D. Orano in vna Carthaginenſ. Parochialis, 9. Decẽ-
bris 1588. in qua dictum fuerat, quod examen poterat
fieri pendente termino, & quod parti impugnanti concur
ſum incumbebat onus probandi adfuiſſe alios, qui con-
currere volebant, & non fuerant admiſſi, tamen hoc ca-
ſu non fuit habita ratio huius deciſion. quia hic conſta-
bat de exiſtentia aliorum concurrentium, quod non ap-
parebat in illa Carthaginenſ. & ideo concluſum nihil eſ-
ſe concedendum Michaeli, nec concurſu eidem ſuffra-
gari*, & poſthæc tradit Gonçalez *gloſſ*. 24. *numero* 6.
referens hanc deciſionem, & dicens iterum reſolu-
tum in cauſa Hiſpalenſ. Beneficij, 19. Aprilis 1602.
coram dicto Iuſto.

Sed ego valde dubito de iſta † reſolutione, nam,
quod hac regula Cardinales comprehendantur, val-
de vrget *reg*. 67. quod Cardinales comprehendantur 253
ſub regulis faciendis, vbi Papa ſtatuit, & declarat,
quod in quibuſcumque conſtitutionibus, & regulis
in poſterum poſt primam editionem faciendis, non
includuntur ipſi Cardinales, &c. vnde clare vult,
quod in regulis primæ editionis comprehendantur,
& quando Papa vult, quod in reſeruationibus Car-
dinales non comprehendantur, id exprimit, vt in re-
gula *de reſeruatione menſium &c*.

Nec fundatur hæc regula in † ratione expedi- 254
tionis litterarum, neque fructuum debitorum Ca-
meræ, cum procedat etiam poſt expeditionem litte-
rarum, vſque ad adeptam à ſucceſſoribus pacificam
poſſeſſionem, &c. Et ſic recte poteſt applicari Car-
dinalibus, & pro hac parte faciunt adducta per Sar-
nen, *quæſt*. 4 *proœm. regularum Cancellar*. & Mandoſ.
regul. 19. *quæſtione* 2. *num*. 3. & per Gonçalez *ſupra à
num*. 13.

Vltimo ex illis verbis. *Apoſtolica authoritate fa-
ciendum*, videtur † regulam hanc non habere locum 255
in dignitatibus non reſeruatis, ita quod Beneficia ad
prouiſionem obtinentium aliquam Dignitatem per-

[ti]nentia, quæ poſt illius vacationem vacant, non ſunt reſeruata per hanc regulam, ſi talis Dignitas non eſt Papæ reſeruata, vt, verbi gratia, in Archidiaconatu Salamantino, & de Ledeſma, & aliis habentibus prouiſionem Beneficiorum, quæ non ſunt primæ dignitates poſt Pontificalem, nec principales in Collegiata, & poſſunt vacare in menſe ordinario &c.

Et circa illa verba. *Quomodocunque vacant, & vacabunt in futurum*, videnda ſunt dicta infra *num.* 536. 635. & 636.

§. 5. De Regula 3.

Reſignatio dignitatum, nec non ſuorum, & S.R.E. Cardinalium familiarium beneficiorum.

SVMMARIA.

Regulam 3. hic poſitam qui explicant n. 256.

Reſeruatio huius regulæ de Dignitatibus maioribus, & principalibus intelligenda eſt de maioribus, ſeu principalibus actu, nec ſufficit erectio in poſterum, numero 257. *vbi ponitur reſolutio Rotæ.*

Si tempore prouiſionis Dignitas eſſet actu maior, licet non tempore vacationis, intraret reſeruatio, numero 258.

Econuerſo regula comprehendit Dignitatem, quæ tunc eſſet actu prima, licet cum vacaret, deberet deſinere eſſe talis n. 259.

Dignitates Eccleſiarum Cathedralium, quæ ibi non maiores exiſtunt, ſunt tamen principales in Collegiatis, ſunt reſeruatæ numero 260. *& ita Archidiaconatus de Virbieſca, & alij ſimiles ſunt reſeruati, numero* 261.

An per hanc regulam reſeruentur in qualibet Eccleſia duæ maiores, & duæ principales Dignitates? n. 262. *reſoluitur negatiue, & non reſeruari, niſi vnam tantum, nec Rotam tenuiſſe contrarium, quicquid dicat Mandoſ.*

Si in aliqua Cathedrali ſunt duæ Dignitates maiores, vel in Collegiata duæ principales æquales, an ambæ ſint reſeruatæ, vel neutra? n. 265. *reſoluitur ambas eſſe reſeruatas, & ponitur deciſ. Rotæ.*

An iſta reſeruatio habeat locum vbi eſt tãtum vna Dignitas? n. 267. *reſoluitur affirmatiue contra aliquos, & ponitur deciſ. Rotæ.*

Vnita prima Dignitate poſt Pontificalem Capitulo, an regula intret in ſequenti, & illa ſit prima? à numero 269. *reſoluitur affirmatiue, & ponitur reſolutio Rotæ.*

Per ſecundam partem huius regulæ reſeruantur Dignitates principales regularium Conuentualium, ſeu Monaſteriorum Fratrum, quæ reguntur per Priores, præpoſitos &c. num. 271. *nec in ea comprehenduntur Prioratus, & aliæ Dignitates temporales numero* 272.

Circa 3. p. huius reg. in qua reſeruantur Beneficia familiarium &c. qui ſint videndi n. 273. *& videnda eſt reg. 30. de impetrantibus Beneficia per obitum familiarium &c. n.* 274.

Iuxta iſtam reg. 30. in collatione Beneficij vacante per obitum familiaris Cardinalis requiritur cõſenſus Cardinalis, in cuius familiaritate deceſſit, licet illud habuerit tempore familiaritatis alterius prædefuncti nu. 275. *vbi etiam quod requiritur d. conſenſus etiam in prouiſione Legati &c.*

Licet ad effectum illius regulæ requiratur quod fuerit familiaris continuus commẽſalis Cardinalis per quatuor menſes, tamen ad effectum reſeruationis id non eſt neceſſarium, &c. n. 276.

Procedit hæc reſeruatio, & diſpoſitio d. reg. 30. etiamſi poſtea familiaris eſſe deſierit, n. 277.

Hæc reſeruatio includit etiam Beneficia ad quæ familiaris habebat ius ad rem, n. 278. *& etiam d. reg. 30. comprehendit iam ius ad rem, licet olim ſecus, numero* 479.

Licet in ſpecie illius regulæ ſufficiat iam ius ad rem competiiſſe familiaritate durante, tamen, ſi familiaris decederet ante conſecutionem iuris in re, non haberet locum illa regula, cum loquatur de Beneficiis vacantibus per obitum familiarium, nec habeat locum, ſi aliis modis vacent, numero 280. *quamuis illud Beneficium eſſet reſeruatum per hanc regulam, num.* 281.

Ius ad rem ex acceptatione quæſitum includitur in hac regula, ad quod ſat eſt conſiderabile, quamuis reſpectu Papæ conferentis tale Beneficium non ſit conſiderabile contra Mandoſ. à n. 282.

Ius ad rem per mandatum de prouidendo de prima Præbenda factum recepto in Canonicum authoritate Apoſtolica, includitur in hac regula, & reg. 30. quando durante familiaritate ſucceſſit vacatio Præbendæ, à nu. 286.

Ius ad rem per electionem includitur in hac regula, & d. reg. 30. n. 288. *& ſeqq.*

Ius ad rem per præſentationem clerici, & etiam laici, cũ non poſſet variare, includitur in dict. regulis, numero 290.

Ius ad rem per reſeruationem factam pro familiari de certo Beneficio includitur in d. regulis, quando tale Beneficium vacaret durante familiaritate, &c. n. 292. *& ſeq.*

Ius ad rem per collationem nõdum acceptatam includitur in d. regulis, &c. n. 294.

Ius ad rem per conſuetudinem optandi non includitur in hac regula, quoad Præbendam in optatam, licet ſecus in Præbenda optata per eum, qui erat familiaris tempore, quo competebat ei ius optandi, &c. Et in Dignitate, ſeu Beneficio optato per familiarem, &c. numero 295.

Ius per ceſſationem ſolutionis penſionis non includitur in hac regula, nec Beneficium cadit in hoc reſeruatione decedente penſionario ante canonicatum regreſſum, vel acceſſum, &c. n. 299. *& ſeq.*

Ius per regreſſum includitur in hac regula n. 301. *&* 302. *& idem in acceſſu, & in coadiutoria cum futura ſucceſſione, n.* 303.

Si familiaris habens regreſſum, acceſſum, vel coadiutoriam ante vacationem decederet, aut vacationis tempore non eſſet iam familiaris, tale Beneficium non includeretur in hac regula & 30. niſi in literis adeſſet decretum, quod ex nunc plenum ius ſibi acquiſitum exiſteret, vt in caſu Canonicatus Ciuitaten. nu. 304. 305. *&* 306.

Ius per priuationem in forma iuris non comprehenditur in reſeruatione huius regulæ, n. 307.

Prædictos modos acquirendi ius ad Beneficium, quos ad effectum huius reſeruationis proſequitur Æneas de Falcon. ad alios effectus alias proſequitur author nu. 308.

Ius

Ius ad rem per mandatum de prouidẽdo de certo Beneficio vacante includitur in hac regula n. 309

Ius per oppoſitionem in ea non videtur includi, niſi quando oppoſitor iuſtificauerit qualitates requiſitas &c. n. 310.

Iſti modi etiam ſunt notandi ad reſeruationem regulæ ſequentis, quæ etiam contentatur iure ad rem, numero 311.

Conclauiſtæ conclauis Sixti V. ſunt vere familiares Papæ ex conſtitutione Sixti V. quæ in aliis non habebit locum, n. 312. *&* 313.

An fratres, ſeu nepotes Cardinalium, qui ſunt eorum commenſales, ſint familiares, ad effectum huius regulæ? n. 314. *cum ſeqq. reſoluitur negatiue, & ponitur deciſio Rotæ.*

Licet verbum familiares, variæ accipiatur, in propoſito familiares dicuntur deputati ad ſeruitium Domini, n. 315.

Qui in domibus Cardinalium haberent expenſas victus, ſeu partem, non vt familiares, ſed vt amici, aut conſanguinei, eleemoſyna, vel alia cauſa, non ſunt familiares, &c. num. 316.

An vicarij, ſeu prouiſores Cardinalium dicantur eorum familiares, & illorum Beneficia includantur in hac reſeruatione? n. 318. *cum ſeqq. reſoluitur negatiue, niſi ille, qui conſtitutus fuit vicarius, eſſet ex familiaribus Cardinalis, &c.*

Quod dictum eſt de vicarijs, idem de viſitatoribus, & alijs officialibus huiuſmodi, n. [3]24

An hæc regula habeat locum in familiaribus familiariũ habentibus partem ab ipſis Papa, vel Cardinalibus? numero 325. *cum ſequentibus reſoluitur affirmatiue cum communi, niſi ratione incertitudinis, quando non conſtaret, qui viuunt expenſis Papæ, vel Cardinalis.*

An ſint reſeruata per hanc regulam Beneficia cubiculariorum, ſeu camerariorum honoris, qui recipiunt de Palatio partem panis? à n. 33. *reſoluitur cum Rota non eſſe reſeruata, & ponitur deciſio, & quod fuit practicatum in vna Segobien.*

An familiaris habens Beneficium reſeruatum poſſit dimiſſo eo optare aliud, & poſito, quod poſſit, vtrum dimiſſum maneat reſeruatum, an potius optatum? n. 334. *cum ſequentibus reſoluitur poſſe optare, niſi conſuetudo in contrarium adſit, & quando in optione mutatur titulus, optatum non manere reſeruatum ratione ſubrogationis, ſed dimiſſum, licet ſecus, quando non mutatur titulus, & agitur de conſuetudine interpretatiua.*

Obtinens Parochialem cum Canonicatu ex diſpenſatione ante Conciliũ obtenta poteſt poſt illud optare aliam Præbendam, cum non mutetur titulus, alias ſecus, nu. 343.

Item reſeruauit generaliter diſpoſitioni ſuæ omnes Dignitates maiores poſt Pontificales in Cathedralibus etiam Metropolitanis, & Patriarchalibus, nec non valorem decem florenorum auri communi æſtimatione excedent principales in collegiatis Eccleſiis. Reſeruauit etiam Prioratus, præpoſituras, propoſitatus, ac alias Dignitates conuentuales, & præceptorias generales ordinum quorumcunque, ſed non militarum, ac quæcunque Beneficia, quæ ſui, etiam dum Cardinalatus fungebatur honore exiſtentes, ac S.R.E. viuentium nunc, & qui erunt ſuo tempore Cardinalium familiares continui commenſales obtinent, & in poſterum obtinebunt eorum familiaritate durante, ac in quibus, ſeu ad quæ ius eis competit, aut cõpetierit, etiamſi ab ipſa familiaritate per obitum Cardinalium eorundem, vel alias receſſerint, declarans Dignitates, quæ in Cathedralibus etiam Metropolitanis poſt Pontificales non maiores exiſtunt, & quæ ex Apoſtolicæ ſedis indulgentia, vel ordinaria authoritate, aut conſuetudine præſcripta, vel alias quouis modo in Collegiatis Eccleſiis principalem præeminentiam habere noſcuntur, ſub reſeruatione prædicta comprehendi debere.

Hanc regulam vltra † gloſſ. & Rebuffum late 256
explicat Mandoſ. per 21. quæſtiones, & circa eius 1.
partem, in qua reſeruantur Dignitates maiores
poſt † Pontificalem in Cathedralibus, ac principa- 257
les in Collegiatis, notandum eſt intelligendam eſſe
de Dignitatibus, ſeu principalibus actu, nec ſufficere, vt intret hæc reſeruatio, quod Dignitas ſit erecta in maiorem poſt Pontificalem in poſterum poſt mortem obtinentis nunc primam, vt fuit practicatum in Decanatu Valliſoletano vacante per obitum D. Ioannis de la Torre. In qua cauſa in Rota propoſita 11. Decembris 1600. coram D. Mellino *Cum in erectione iſtius Eccleſiæ in Cathedralem Decanatus fuiſſet erectus in maiorem Dignitatem poſt Pontificalem ex nunc prout ex tunc, & è contra, cum primum Prioratus per ceſſum, vel deceſſum, aut aliam quamlibet amiſſionem, vel dimiſſionem Prioris, vel illius coadiutoris vacare contigerit, & mortuo Priore, & ſuperueniente illius coadiutore ſucceſſiſſet vacatio Decanatus, qui fuit prouiſus per Ordinarium, fuit reſolutum, quod, quamuis gratia, & erectio fuit perfecta ab initio, eius tamen effectus, & executio fuit dilata in tempus, poſtquam Prioratus vacauerit per ceſſum, vel deceſſum Prioris, vel coadiutoris, vt in terminis ſimilium gratiarum fuit per Rotam reſolutum, & conſequenter ante adimplementum, & effectuationem Decanatus remanet in ſuo ſtatu, & non eſt adhuc prima Dignitas, & ideo non cadit ſub hac regula tertia reſeruatoria, Pariſ.* conſ. 82. col. 1. lib. 4 *& ita fuit reſolutum in cauſa Mediolanen. præpoſituræ 16. Martij* 1590. *coram D. Bubalo, & licet ſecuto effectu clauſula*, ex nunc prout ex tunc, *retrotrahatur ad diem datæ Creſcen.* deciſ. 260. *hoc tamen non procedit ad effectum reddendi nullam collationem præcedentem, & in præiudicium iuris alteri medio tempore quæſiti: Puteus* deciſ 190. libr. 2. *Cota* deciſion. 19. *& quod ad effectum, vt Decanatus ſit reſeruatus tanquam prima dignitas, debet expectari obitus vtriuſque, tam coadiuti, quam coadiutoris, quia alternatiua reſoluitur in coniunctam ex mente Papæ, qui noluit etiam præiudicare coadiutori, &c. Et quod per appoſitionem manus Papæ in hac erectione Decanatus non remanſit affectus ita, quod non potuerit conferri ab Ordinario ante obitum coadiutoris, nam cum effectus erectionis in primam Dignitatem fuerit dilatus poſt obitum vtriuſque, & interea Decanatus non ſit prima Dignitas, manus appoſitio limitata ad certum effectum, & in certum tempus non inducit affectionem ante ſecutum adimplementum, Gemin.* conſ. 136. *& fuit reſolutum in Tuden. Benefic. 13. Ianuarij 15[7]8. coram D. Blancheto: nec obſtat quod dicitur de deſtinatione, quia deſtinatio nõ operatur effectum contra intentionem deſtinantis ante ſecutum adimplementum, Felinus* in cap. cum adeo, numero 4. de reſcript. &c. Ita in dict. Valliſoletane Decanatus, & tradit poſt hæc Gonçalez. *gloſſ.* 51. *num.* 58.

Videtur tamen, † quod ſi tempore vacationis Di- 258
gnitas non eſſet actu maior, ante prouiſionem vere eſſet talis effecta, intraret reſeruatio, quia eo ipſo, & in ipſo puncto, quo facta eſt maior actu, eam capit reſeruatio.

Et è conuerſo videtur, quod regula comprehende-
ret illam dignitatem, † quæ tunc eſſet actu prima,
licet eſſet iam ordinatum, quod, cum primum vacare
contigerit, deſineret eſſe talis; ſtatim enim regula
eam afficit, & ſatis eſt, quod vigente regula ſemel ſit
actu prima.

260 Secundo notandum eſt † ex vltimis verbis huius
regulæ, ibi *declarans dignitates*, clare apparere, quod
dignitates Eccleſiarum Cathedralium, quæ ibi poſt
Pontificalem non maiores exiſtunt, habent tamen
ſub ſe Canonicos in Collegiatis, ſeu principalem
præeminentiam, ſunt reſeruatæ ex hac regul. ex
quo ſunt principales in Collegiatis, licet ſint mino-
res in Cathedralibus, & ita hic tenet Gloſſator,
quamuis *in ſua regul.* Innocent. VIII. non ha-
berentur illa verba, *declarans dignitates, &c.* & ait ſic
fuiſſe in Rota pronuntiatum in vna Abbatia Bur-
gen.

261 Vnde apparet, † quod Archidiaconatus de Vir-
bieſca in Eccleſia Burgen. qui in Eccleſia Collegia-
ta, oppidi de Virbieſca principalem præeminen-
tiam, & iuriſdictionem habet, eſt reſeruatus ex hac
regul. quamuis eo nuper vacante Ordinarius illum
prouidiſſet, & idem in aliis ſimilibus Dignitati-
bus.

262 Sed dubitatur primo, † an per hanc regulam 1.
part. reſeruentur in qualibet Eccleſia duæ maiores,
& duæ principales dignitates, ita vt inter ſe vna ſit
maior altera? quod dubium mouet Mandoſ. hic 3.
quæſt. & reſoluit negatiue, imo, quod vna tantum
Dignitas maior in qualibet Cathedrali, & principa-
lis in qualibet Collegiata reſeruata ſit, non obſtante,
quod reg. loquatur in plurali, quia pluralitas reſolui-
tur in ſingularitates, & reſpicit pluralitatem Eccle-
ſiarum, ita, quod in qualibet cathedrali reſeruat di-
gnitatem maiorem, &c. pro qua reſolutione plura ad-
263 ducit. In fine tamen quæſt. ait, † quod poſtquam hęc
ſcripſerat, dubium præmiſſum fuit bis in Rota diſ-
cuſſum in vna Tuden. Abbatia, pro Reuerendiſſimo
Gienen. coram D. Montis flaſconen. & Rota dubia
remanſit, tandem dubio tertio propoſito Rota pro
maiori parte ſenſit, tum propter pluralem ſermo-
nem, tum propter dictionem, omnes, vniuerſalem
comprehendi ſub regul. plures dignitates maiores
ſub qualibet Cathedrali, & quod, licet ſibi dura viſa
ſit reſolutio, propter authoritatem tamen tantorum
Patrum acquieſcit.

264 Sed certe fallitur † in hoc Mandoſ. nam in illa Tu-
den. non agitur de hoc dubio, ſed de duabus dignita-
tibus æque principalibus, vt etiam ipſe dicit *quæſt.* 4.
ſub num. 7. & patebit *dubio ſequenti*, in præſenti igi-
tur dubio pro certo tenendum eſt, non reſeruari, ni-
ſi vnam tantum dignitatem maiorem in qualibet
Cathedrali, & principalem in Collegiata, vt dictum
eſt, & id vult Gonçalez *gl.* 21. *n.* 7. cum alleget Man-
doſium *d. q.* 3.

265 Secundo dubitatur, † ſi in aliqua Cathedrali ſunt
duę dignitates maiores poſt Pontificalem, vel in Col-
legiata duæ principales æquales, an ambæ ſint reſer-
uatæ, vel neutra? In quo dubio dicendum eſt, ambas
eſſe reſeruatas, nam verba, & ratio, ac mens regulæ
ſunt apta illas comprehendere: & ita per plura tenet
266 Mandoſ. *quæſt.* 4. Et tenuit Rota † in d. Tuden. Ab-
batiæ de Bayona, 13. Iunij 1554. coram D. Montisfla-
ſconen. vt per Guidobonum, *deciſ.* 34. *in manuſcri-
ptis*, quæ ait, quod *reg. reſeruãs Dignitates principales
in Collegiatis, & maiores poſt Pontificalem in Cathe-
dralibus, comprehendit duas Dignitates pariter æqua-
les in Eccleſia propter reg. verbum* omnes Dignitates,
*quod eſt aptum ſui natura comprehendere æque prin̄ci-
pales in eadem Eccleſia: tum etiam, quia eadem eſt ratio
reg. & mens illam contentis in duabus, ſeu pluribus, quæ
in vna, & interrogatus de hoc caſu idem reſpondiſſet con-
ditor regul. & ita fuit per maiorem partem reſolu-
tum.*

Et fuit dictum in Turritana Archypresbyteratus
adducta dubio ſeq. tenet etiam Zerola *in praxi Epiſc.
2. p. verb. Dignitas. §. 4.*

Tertio dubitatur, † an iſta reſeruatio habet lo- 267
cum, vbi eſt tantum vna dignitas? in quo, quamuis
multi contrarium teneant, Gomezius *de expectatiuis
num.* 45. Zerola 1. *part. verb. dignitas. §.* 1. tenenda eſt
pars affirmatiua, quam tenet Simoneta *quæſt.* 85. &
Mandoſ. *hic quæſt.* 5. & ſecuta eſt Rota in cauſa Tur-
ritana Archipresbyteratus 7. Maij 1574. vt in deciſ.
ſeq.

Fuit concluſum per omnes Dominos, † *quod regul.* 3. 268
*reſeruatoria maiorum Dignitatum poſt Pontificales in
Eccleſia Cathedrali comprehendit Archipresbyteratum,
qui eſt prima Dignitas in Cathedrali Eccleſia Turri-
tana, quia, licet verbum, maiores, quod eſt comparati-
uum, ex ſui natura præſupponat poſitiuũ,* l. 1. *vbi Dd.* de
verborum obligat. *tamen ponitur, & pro poſitiuo, gloſſ.*
in l. vnic. verſ. melius, *vbi Decius* num. 53. C. de eo
quod intereſt, *Pariſ.* conſ. 115. num. 14. volum. 1. *etiam
ſi eſſemus in materia ſtricta, vt dicit Tiraquell.* de pri-
mogen. quæſt 72. num. 5. *ſicut dicitur de verbis,* opti-
mus, maximus, ſupremus, & proximus, *quæ, licet ſint
ſuperlatiua, & præſupponant etiam poſitiuum.* l. illa ver-
ba, de verbor. ſignificat. *tamen ponuntur etiam pro po-
ſitiuo, & verificantur, etiamſi nullus præcedat, vel ſubſe-
quatur.* l. proximus de verborum ſignificatione l. 1.
§. proximi vnde cognati. *vt late per Alciat.* in dict. l.
proximus, *vbi etiam ſubdit non ſeruari de iure, quod
ſemper requiratur poſitiuum, & inde infert ad primoge-
nitum, quod dicatur etiamſi is ſolus, de quo etiam per
Tiraq.* in d. tract. de primogen. quæſt. 1. num. 3. *acce-
dit etiam, quia in reg. non ſimpliciter dicitur maiores
Dignitates, ſed additur poſt Pontificales adeo, vt ve-
rum ſit dicere quod inter hanc, de qua agitur, Digni-
tatem, & Pontificalem nulla reperiatur maior iſta,
conſiderabant etiam aliqui ex Dominis vltimam par-
tem reg. vbi declaratur, ſub ea etiam comprehendi Di-
gnitates, quæ in Cathedralibus poſt Pontificales non
maiores exiſtunt; nam ſi vult comprehendi debere et-
iam non maiores poſt Pontificales, ſequitur, quod com-
prehendantur etiam illæ Dignitates, quæ ſunt vnicæ,
& non habent alias ſupra ſe, & vna pars regul. declarat
aliam l. vtrum, de petitione hæred. præſertim, cum pro-
cedat declarando. præterea ſi reg. habet locum, quando
ſunt duæ æquales Dignitates in Collegiata, vt fuiſſe
reſolutum in cauſa Tuden. Abbatiæ de Bayona coram
Montisflaſconen. de anno 1554. vltima Aprilis reperi-
tur annotatum propria manu bonæ memoriæ Oradini
in libro informationum ſuper d. cauſa, quem Domini
voluerunt videre, & fuit liber allatus ad Rotam, &
reperitur etiam annotata* eadem deciſ. *à Guidobono,*
in ſua deciſ. 34. *à fortiori habebit locum d. reg. quando
adeſt vnica tantum Dignitas, cum in vnica conſide-
retur minus præiudicium Ordinarij, quam in duabus,
& in vnica Dignitate fuit etiam reſolutum in eadem
cauſa Tuden.* vt in dict. lib. *Oradini, quam etiam opi-
nionem ſequitur Simoneta* in tract reſeruat. quæſt. 85.
*cuius rationes omnes placuerunt Dominis præter illam,
quod hæc reg. ſit fauorabilis, cũ hic articulus, an ſit fauo-
rabilis, vel odioſa, ſit multũ cõtrouerſ*[9], *& ſemel fuerit in
hac*

*hac cauſa diſputatus in Rota, ex propoſito, & dubio da-
to Domini nihil voluerunt pro nunc determinare: Ean-
dem etiam opinionem ſecutus eſt Apoſtillator ad* conſil.
Gemin. 36. *qui author dicitur eſſe Felinus, & cũ ſupra-
dictæ rationes, quod reg. comprehendat etiam vnicam
Dignitatem, viſæ ſint Dominis multum vrgentes, nolue-
runt ſequi contrariam opinionem, quam nonnulli ſunt
amplexi. Non obſtat, quod deciſ. in d. cauſa Tuden. &
Simoneta loquantur in Collegiata, & non in Cathedra-
li, &* Dignitas, *de qua agitur, eſt in Cathedrali, quia
Domini nullam vident eſſe rationabilem diuerſitatem
in hoc, cum ſemper militet præiudicium, licet non vni-
forme, & in deciſ. Guidoboni non ſit differentia inter v-
nam, & alteram; Minus etiam obſtat, quod cũ Dignitas
iſta ſit vnica, & propterea monocularis, nõ debeat com-
prehendi ſub reg. per ea, quæ de monocularitate Ioan.
Monachus* in reg. in generali. in 6. *& Faſtol.* dub. 55.
Rota 12. de præbend in antiq. cum aliis, *de quibus per
Felin.* in cap. in noſtra 24. cor. de reſcript. *& alios, de
quibus per informantes, quia reſpondetur, quod d. mono-
cularitas non habetur in conſideratione, quando collator
habet alia Beneficia, pro vt hic præſupponitur adeſſe vn-
decim Canonicatus, & Præbendas in Eccleſia Turrita-
na, iuxta* deciſ. *Rotæ* 40. de reſcript. in nouiſſ. *& Fe-
lin.* d. cor. 24. in fin. *& licet ſupradicti Canonicatus
non ſint eiuſdem qualitatis, ſicut eſt* Dignitas *Archy-
presbyteratus, tamen ſat eſt, quod adſit exiſtentia aliquo-
rum Beneficiorum, licet non eiuſdem qualitatis, vt con-
ſiderat Simoneta* d. quæſt. 85. *cuius reſponſio placuit*
Dominis; *præterea reg. non habuit reſpectum ad mo-
nocularitatem, ex quo reſeruat Prioratus, & præpoſi-
turas, per ea, quæ ſupradicta ſunt.* Et poſthæc hanc
ſententiam ſequitur Gonçalez *gloſſ.* 9. §. 4. *à n.* 18.

269 Quarto dubitatur, † vnita prima Dignitate poſt
Pontificalem Capitulo, an regul. intret in ſequenti,
& illa ſit prima? in quo breuiter dicendum eſt, ſe-
quentem eſſe primam, & in ea regul. intrare ad
dicta de vnione infra, *vltima parte, capit. 2. nume-
ro* 12.

270 Et ita tenuit Rota in cauſa Virdunen. † Decana-
tus, 9. Martij 1580. coram Illuſtriſſimo Lancelloto,
in qua fuit reſolutum, quod *vnita prima Dignitate
poſt Pontificalem Capitulo, ſequens eſt prima, & in ea
intrat tertia regula Dignitatum maiorum poſt Pontifica-
lem, & non in vnita, quia fuit vnita acceſſorie ex
non æque principaliter, vt patet ex verbis vnionis Ca-
pitulo vnimus. iunctis notatis per gloſſam, &* Dd. in cap.
1. ne Sede vacante, & in cap. & temporis. 16.
quæſt. 1. *Rebuff.* de vnio. num. 12. *Tum quia, quan-
do minus dignum vnitur magis digno, dicitur facta v-
nio acceſſorie, Rebuffus* ib. num. 19. *Menſa vero Capi-
tularis dicitur magis digna, Oldrad.* conſ. 257. colum.
6. *quando vero Beneficium vnitur alteri acceſſorie, per-
dit nomen ſuum, & non dicitur amplius Beneficium, ſi-
cut dicebatur ante vnionem, & efficitur vti pediſequa
illius, cui vnitur, Anchar.* conſ. 114. nu. 2. *& efficitur il-
lius membrum, & tranſit in temporalitatem, Rota* de-
ciſ. 2. de exceſſibus Prælatorum in nou. *Caſſador.* 3.
num. 1. de iudiciis, *& in terminis vnionis factæ menſæ
Capitulari Eccleſiæ Parochialis, Oldrad.* ſupra, *& pri-
uatur ſuo debito honore. Calder.* conſ. vlt. de rebus Ec-
cleſiæ, *&* Dignitas *dicitur eſſe in eo, cui vnitur gloſſ.* in
d. c. & temporis, *& dicuntur perire iura Beneficij vni-
ti, vt ibi per gloſſam, & hæc eſt natura vnionis, vt faciat
ceſſare titul. Gambar.* de officio Legati, lib. 5. in prin-
cip. num. 150. *vnde in impetratione non eſt facienda
mẽtio de Beneficio vnito, ſed ſufficiet exprimere princi-
pale. Item nõ inducitur vacatio, quia ſolum dicitur va-
care Eccleſia, cui ſit vnio,* cap. cum acceſſiſſent, de
conſtitutionibus, *vbi Hoſtiens. & Abbas* 4. notab. *ſed
collata Eccleſia, cui ſit facta vnio intelligitur etiam col-
lata Eccleſia vnita, gloſſ.* in cap. gratia. de reſcript. in
6. *& clauſulæ vnionis, cum ſuis præeminentiis, & quod
debitis non defraudetur obſequiis, &c. non mutant na-
turam vnionis, licet Beneficium debeat conſeruari in
ſuo ſtatu, & in eo deſeruiri more ſolito, Abb.* in cap. ex-
poſuiſti, num. 7. de præbend. *vnde, cum illa prima di-
gnitas vnita non vacet, & non ſit amplius conferibilis, in
ea non intrat* dict. regula 3.

Circa ſecundam partem huius regulæ, † in qua 271
reſeruantur Prioratus, præpoſituræ, ac aliæ Digni-
tates Conuentuales, ac præceptoriæ generales or-
dinum quorumcumque, ſed non militiarum, no-
tandum eſt per eam reſeruari Dignitates principa-
les regularium Cõuentualium, ſeu Monaſteria Fra-
trum, quæ non reguntur per Abbates, de quib. reg.
præced. ſed per Priores, præpoſitos &c. Gloſſ.
hic ſecundo par. & Mandoſ. ſic intelligendus, *quæſt.*
8. & 10.

Nec in ea comprehenduntur Prioratus † præ- 272
poſituræ, & aliæ Dignitates temporales, vt ordinum
Mendicantium, Gloſſat. *ibi*, & Mandoſ. *d. quæſt.* 10.
& ſeq. & eius filius Horat. Mandoſ. *de priuilegiis ad
inſtar. gloſſ. ſecunda num. ſecundo* iuxta dicta infra *nu-
mer.* 497.

Circa 3. partem huius reg. in qua reſeruantur Be-
neficia familiarium Papæ, † ac Cardinalium conti- 273
nuorum commẽſalium, videndi ſunt Gloſſat. Simo-
neta *quæſt.* 35. & 36. & ibi Granutius, Æneas de Falc.
4. *quæſt. effectu* 17. 30. & 47. Sarnen. *in procemio regul.
quæſt. 6. circa fin. & in reg. de impetrant. Beneficia per o-
bitum familiariarium Cardin. quæſt.* 13. & 14. Gambar.
*de officio Legati, libro 3. ex num. 133. per plures ſequen.
& lib. 5. ex num.* 130. Bero. *quæſt.* 35. Menoch. *de arbitr.
libro 2. caſu* 101. *à nu.* 111. & Maſcard. *de probatio. con-
cluſ.* 755. Et qui dicantur familiares, & continui com-
menſales Papæ, vide *conſtitutionem* 78. & 79. Pauli
III. & 44. Iulij III. & late Flam. Pariſ. *de reſignatio-
ne, lib. 2. quæſt. 16. à num.* 36. & Gonçalez *gloſſ.* 51. *à nu-
mero* 15.

Et videnda eſt etiam *d. reg. 30. de impetrantibus* † *Be-* 274
neficia per obitum familiarium Cardin. alias 31. *& ſe-
quens* ſuper qua reg. *de impetrantibus Beneficia per o-
bitum familiarium Card.* vltra Gloſſat. & Rebuffum
late ſcribunt Sarnen. & Mandoſ.

Iuxta quam reg. *in collatione* † *Beneficij vacante* 275
per obitum familiaris Cardinalis requiritur conſenſus
Cardinalis in cuius familiaritate deceſſit, licet illud
habuerit tempore familiaritatis alterius prædefun-
cti, & ita tenet Gloſſ. *ſuper d. reg.* cuius authoritatem
ſemper Rota plurimi fecit, Puteus *deciſ.* 227. *libro* 3.
Achillles 1. *ſuper hac regul.* Fabius *deciſ.* 11. *lib.* 2. & 2.
pars regulæ procedit, vbi vterque Cardinalis viuit;
ita fuit reſolutum in cauſa Lunen. Sarcanen. Be-
neficij 29. Aprilis 1594. coram D. Seraphino, & re-
quiritur d. conſenſus etiam in prouiſione facienda
per Legatum, vel alium habentem facultatem con-
ferendi tale Beneficium, Gonçalez *dict. gloſ.* 51. *nu-
mer.* 66.

Notandum autem eſt primo, † quod licet ad ef- 276
fectum illius regul. nempe, vt in prouiſione Bene-
ficij vacantis per obitum familiaris Cardinalis de-
beat exprimi nomen, & titul. ipſius Cardinalis, & e-
ius ad id accedere aſſenſus, &c.

Requiratur † quod fuerit familiaris continuus
commenſalis Cardinalis per quatuor menſes ad

minus,,vt ibi dicitur, tamen ad effectum reſeruationis id non eſt neceſſarium, ſed ſufficit, quod durante familiaritate Beneficia obtinuerit ſeu in illis vel ad illa ius ei competierit, quantumcunque paruo tempore duret familiaritas, ex hac regula Mandoſ. *hic quaſt.* 10.

277 Et procedit hæc reſeruatio, & † diſpoſitio *d. reg.* 30. etiamſi poſtea familiaris eſſe deſierit, vt in ipſis iam clare dicitur, & tradit Paulus Gran. ad Simonetam *d. q.* 35. 40. *&* 41. plures referens.

278 Secundo notandum eſt, † quod hæc reſeruatio includit etiam Beneficia, ad quæ familiaris habebat ius ad rem, quicquid dicat Gonçalez infra, ex quo reſeruat Beneficia, quæ familiares obtinent familiaritate durante, & in quibus, ſeu ad quæ ius eis competit, Æneas de Falcon. *d. effectu* 47. Mand. hic *quaſt.* 14. *num.* 2. qui tamen reprehendit Æneam ibi in quantum vult adaptare quæſtiones concernentes ius ad rem *d. reg.* 30. ſeu 31. quæ non continet ius ad rem, ſicut iſta, nec de eo agit. Quod quidem eſt

279 † verum ſecundum regulas antiquiores, iam tamen comprehendit illa regula etiam ius ad rem, & ſecundum regulas antiquiores procedit *deciſ.* Rotæ 427. *p.* 1. *diuerſ.* quæ de *d. reg.* 30 loquitur, licet ibi dicatur 3. quæ quidem non percepit Gonçalez *gloſſ.* 1552. *num.* 4. nec intellexit Mandoſium Sed oportet aduertere, quod, licet in ſpecie illius regulæ ſufficiat iam ius ad rem competiiſſe familiaritate durante, tamen ſi familiaris, cui ius ad Beneficium competebat, decederet ante conſecutionem iuris in

280 re, non haberet locum illa regula, † cum loquatur de Beneficiis vacantibus per obitum familiarium, nec habeat locum, ſi aliis modis vacent, gloſſ. *ibi*, & Aeneas *d. effectu* 17 *circa fi. verſ. nonum eſt*. Sarnen. *q.* 4. *&* 7. & Mandoſ. *quæſt.* 5. *&* 8. ibidem, Flam. Pariſius, *lib.* 8. *quæſt.* 10. *ad fin.* & Beneficia non dicantur vacare per obitum habentis ſolum ius ad rem, ſed vt prius, vt ſupra *parte præcedent. cap.* 3. *numero* 6. *&* 9. *&* 60.

281 Quamuis illud Beneficium eſſet reſeruatum per hanc regulam, quæ reſeruat Beneficia, quæ familiares obtinent familiaritate durante, ac in quibus, ſeu ad quæ ius eis competit. vnde ad effectum huius reſeruationis & vt ea intret, ſufficit ius ad Beneficium competiiſſe familiari familiaritate durante, ſiue vacet ex perſona illius, ſiue non, ſed vt prius ceſſante iure ad rem.

282 Quod tamen non habere † locum in iure ad rem quæſito ex acceptatione familiari expectanti, qui poſt acceptationem obiit, docet Mandoſ. *hic d. q.* 14. cum Aenea *d. effectu.* 47. 1. *modo*. qui tamen id non di-

283 cit, ſed, quod *d. reg.* 30. † non poteſt verificari in iſto modo, quia, cum alius tale Beneficium impetrans à Papa non teneatur facere mentionem de tali iure, Rota *deciſ.* 244. alias 17. *de præbend. in nouis*. Aegidius. 67 ſequitur, quod non requiritur conſenſus Cardinalis cuius erat familiaris defunctus, & quoad hanc 3. reg. inquit ad fin. dict. effectus, quod non

284 dubitaret omnes prædictos modos, † aut plures ex eis includi in ea, quia huiuſmodi reſeruatio eſt fauorabilis: quæ ratio, licet non ſit certa, vt ſupradictum eſt *num.* 67. tamen adhuc exiſtimo illud ius includi in hac regul. cum in eo verificentur verba regulæ.

285 Nec obſtat ratio, † qua mouetur Mandoſ. ibi, ad quem ſe refert Granutius ad Simon. *d. quæſt.* 35. *n.* 43. quod tale ius eſt debile, & parum conſiderabile, ex quo collatio, & reſeruatio facta à Papa de tali Beneficio valet, de acceptatione expectantis nulla facta mentione, vt idem Aeneas ait *effectu* 15. *&* 3. *quæſtion. num.* 17. & ſic iſtud ius à regula noſtra neglectum videatur. Quia reſpondetur, quod hæc reſeruatio inducitur ad hoc, vt ceſſante iure ad rem, vel vacante Beneficio, ad quod familiaris ius habuit, non poſſit Ordinarius de illo prouidere; ad quod ſatis conſiderabile eſt illud ius ex acceptatione quæſitum, cum reſpectu inferiorum ſit verum ius ad rem, quamuis reſpectu Papæ conferentis tale Beneficium, non ſit conſiderabile ex ratione, de qua *in d. deciſ.* 17. & ſupra *d. c.* 3 *partis præced. n.* 24.

Et diſcurrendo breuiter per alios modos, † quibus 286
ius ad rem acquiritur, quos proſequitur Aeneas *d. effectu* 47. ſecundus modus, quem ibi ponit, eſt per mandatum de prouidendo de prima Præbenda factum recepto, ſiue creato in Canonicum authoritate Apoſtolica, de quo *d. c.* 3. *quarto modo*, & in iſto modo arbitratur Aeneas ibi hanc reg *&* *d. reg.* 30. verificari, quia talis Præbenda per Canonicatus Collationem, reſeruationem, & decreti interpoſitionem remanſit affecta, quod videtur, inquit, hodie deciſum per extrauagantem Pauli II. ad Rom. Pontifices *de præbend.*

Sed iſtud intelligo, quando durante familiaritate
ſucceſſit vacatio Præbendæ, † tunc enim ille habet 287
ius ad illam, quod includitur in hac reg & ante vacationem non habet niſi ſpem, ſicut de expectante diximus *d. cap. num.* 16. nec reſeruatio, & decreti interpoſitio afficit ante vacationem, cum ſit ſuper incerto, iuxta ſupradicta, *num.* 148. *& ſeq.* nec d. Extrauag. probat contrarium, nec multum facit ad propoſitum.

Tertius modus, † quem ponit Aeneas ibi, eſt per 288
electionem, de quo *d. c.* 3. 1. *modo*, quem non includi in prædictis regulis ait Aeneas, ibi, *quia, ſi electus moreretur in curia, non maneret reſeruatum Beneficium*, vt dixit *præced. effectu.*

Sed iſta ratio nihil valet in † propoſito, nam his 289
non agitur de inducenda reſeruatione ob vacationem. ſed propter ius ad rem familiari compatens, & ideo verius eſt, iſtud ius includi in hac regul. vt idem Aeneas videtur tenere ad fin. d. effectus, & etiam *in d. regul.* 30. ſaltim hodie iuxta ſupradicta, & ita tenet Sarnen. *in regul. de iure quæſito, quæſtion.* 1. *primo modo.*

Quartus modus, † quem ponit Aeneas ibi, eſt per 290
præſentationem, de quo *d. cap.* 3. *ſecundo modo*, & ait includi in prędictis reg. ſi ſit per pręſentationem clerici qui non poteſt variare, quia erat ſibi acquiſitum irreuocabiliter, & idem tenet Sarnen. *d. reg. de iure quæſito, quæſt.* 1. *ſecundo modo* dicens, quod quoad effectum aliarum regularum de iure loquentium putaret faciendum eſſe differentiam inter ius ad rem ex pręſentatione clerici, vel laici, nam ius competens ex præſentatione laici non eſt ita radicatum nec firmum in perſona præſentati propter variationem, quam laicus facere poteſt, ſicut eſt illud ius proueniens per præſentationem clerici, &c.

Vnde idem eſſet in præſentione laici, † cum non 291
poſſet variare vt quia iurauit non variare, vel lapſum eſt quadrimeſtre, tunc enim ius ad Beneficium ex ea competens includeretur in hac regul. ſi alias tale Beneficium caderet ſub reſeruatione, vt quia eſſet ius patronatus laici ex priuilegio, ſeu conſuetudine, &c.

Quintus modus, † quem ponit Aeneas eſt per 292
reſeruationem factam pro familiari de certo Beneficio,

ficio, de quo *d. cap.* 3. *ſexto modo*, quem putat includi ſub d. regulis, quia remanet Beneficium reſeruatum per mortem ipſius reſeruatiui, vt in d. Extrau. Paul. II. & Sarnen. *d. q.* 1. *ſexto modo*, inquit, quod ius huiuſmodi erit conſiderabile, non ſolum quoad illam reg. *de iure quæſito*, ſed etiam quoad alias reg. *de iure quæſito* loquentes.

293 Intelligo tamen iſtud ius includi in hac † reg. & *in d. reg.* 30. quando Beneficium reſeruatum pro familiari vacaret durante familiaritate, nam ſi familiaris reſeruatiuus, pro quo reſeruatum eſt Beneficium nondum vacans, decederet ante vacationem illius, non maneret Beneficium reſeruatum per hanc regulam, quamuis maneret affectum, ex quo Papa ſemel manum appoſuit iuxta dict. Extrauagantem Pauli II. vt dicit Æneas *ibi, & effectu* 16. *&* 5. *q. principali, q.* 12. 13. 17. *&* 18.

294 Sextus modus, quem ponit Æneas, eſt per † collationem nondum acceptatam, de quo *d. c.* 3. *quinto modo*, & putat hunc etiam includi in prædictis regulis, quia erat ipſi prouiſo acquiſitum ius in tali, vel ad tale Beneficium irreuocabiliter, Sarnen. *d. q.* 1. *quinto modo* ait illud ius eſſe conſiderabile quoad omnes regulas & impetrationes.

295 Septimus modus, † quem ponit Æneas eſt per conſuetudinem optandi, per quam acquiritur ius ad prębendam, quæ poteſt optari, *cap.* 1. *in princip. de conſuetud. in* 6. de quo *d. c* 3. *ſeptimo modo*, ponit exemplum; mortuus eſt quidam Canonicus, cuius prębendam poterat, & volebat optare alter Canonicus, qui erat familiaris Papæ, aut Cardinalis, qui priuſquam optaret, mortuus eſt, an talis præbenda inoptata remaneat reſeruata, & ſic includatur *in hac reg.* 3. *& in* 30. & ait forte, quod ſic, per prædictam rationem, de qua *in præced. modo.*

296 At Sarnen. *d. q.* 1. *ſeptimo modo*, ait, † quod licet iſtud ius ſit conſiderabile quoad illam regulam, tamen quoad effectum *d. reg.* 30. & quoad alios effectus eſt magis dubitandum.

297 Ego falſam exiſtimo d. ſententiam Æneæ, † nam, ſi illa præbenda inoptata remaneret reſeruata, & includeretur in hac reg. non poſſet per ſequentem optari, primo, qui erat familiaris, mortuo, aut poſtea optare nolente, quod videtur abſurdum.

298 Videtur tamen, † quod poſſet intrare reſeruatio huius reg. in præbenda optata per eum, qui erat familiaris tempore, quo competebat ei ius optãdi, quamuis tempore ipſius optionis iam non eſſet familiaris, & in Dignitate, ſeu Beneficio optato per familiarem, qui ante ſubſecutam collationem faciendam, qua mutatur titulus, deceſſit, quia tunc ſpecialiter erat ei acquiſitum ius ad talem Dignitatem, ſeu Beneficium optatum.

299 Octauus modus, † quem ponit Æneas, eſt per ceſſationem ſolutionis penſionis in terminis contentis, & deſcriptis in literis Apoſtolicis propter clauſulas poſitas in eis; nam ſi propter non ſolutionem familiaris penſionarius mouerit iudicium contra principalem, & deceſſerit, forte, inquit, tale Beneficium cadet in reſeruatione huius regulæ, & forte in literis in iſto caſu ius in re tribuitur, inquit, ſequent. modo.

300 Sed, cum de ſtylo Rotæ non ſit † locus regreſſui, vel acceſſui ob non ſolutionem penſionis, niſi data magna proteruia vſque ad tertiam ſententiam, vt *in dict. capit.* 3. *octauo modo* decedente penſionario antè canonicatum regreſſum, vel acceſſum, non videtur Beneficium cadere in reſeruatione huius regulæ.

Nonus modus, † quem ponit Æneas, eſt per re- 301
greſſum, quem familiaris habebat ad Beneficia Titij, nam ſi contingat, inquit, Titium primo mori, poſtea ipſum familiarem priuſquam, vigore regreſſus apprehenderit, Beneficia Titij forte cadent *in reg. hac*, &c. Quod mihi certum videtur maxime, quia tunc in regreſſu ius in re tribuitur, vt ipſe ibi, ſub verbo, *forte*, dicit.

Et idem erit in acceſſu, & † in coadiutoria, cum fu- 302
tura ſucceſſione, ex quibus ius ad Beneficium competit, vt *in d. c.* 1. *decimo modo*. nam ſi ſuccedente vacatione Beneficij, habens acceſſum, vel coadiutoriam in familiaritate, decedat antequam in eo intret, erit reſeruatum per hanc regul. maxime ſi in literis acceſſus, & coadiutoriæ fieret collatio in euentum vacationis, ex nunc prout ex tunc, & ſic tribueretur ius in re. Conſonat Sarnen. *dict. quæſtione* 1. *decimo modo*, dicens, quod ius ad rem per regreſſum, & acceſſum, eſt conſiderabile, quoad omnes regulas, & diſpoſitiones de iure quæſito loquentes.

Si tamen familiaris habens regreſſum, acceſſum
vel coadiutoriam, ante vacationem † decederet, aut 303
vacationis tempore, non eſſet iam familiaris, tale Beneficium non includeretur *in hac reg. & d. regul.* 30. quia illud ius ante vacationem non eſt conſiderabile, cum ſit conditionale in euentum vacationis, Caſſad. *deciſ.* 3. *de præbend.* Moheda. 23. *eod. titul.*

Niſi in literis adeſſet decretum, quod ex nunc ple-
num ius in † vel ad Beneficium ſibi acquiſitum exi- 304
ſteret, nam tunc videtur, quod ſi ille tempore conceſſionis gratiæ, ſeu illa exiſtente, eſſet familiaris, includeretur tale Beneficium *in hac reg. & d. reg.* 30. propter illud decretum, quamuis tempore vacationis deſijſſet eſſe familiaris, etiam per mortem Cardinalis.

Vnde, cum Canonicatus Ciuitaten. vacaſſet † de 305
menſe Martij 1594. per obitum Franciſci de Cuero, qui tempore, quo fuerat conſtitutus coadiutor in d. Canonicatu, cum futura ſucceſſione, & clauſula, *quod ceſſante coadiutoria Ordinarius, ex nunc prout ex tunc*, & e contra, ei conferret Canonicatum prædictum, & cum decreto, quod ſi d. Franciſcus idoneus repertus ſit, ex nunc plenum ius in, vel ad d. Canonicatum acquiſitum ſibi exiſteret, fuerat familiaris continuus commenſalis Cardinalis Toletani D. Gaſparis de Quiroga, qui habebat indultum, vt omnibus gratiæ prærogatiuis, fauoribus, &c. conceſſis Cardinalibus præſentibus in Curia Romana gauderet, ac ſi præſens eſſet, ad Mandoſ. *d. reg. apud eum.* 52. *quæſt.* 23. tempore tamen, quo coadiutoria ceſſauit, & ſucceſſit in Canonicatu dict. Franciſcus, deſierat iam eſſe familiatis dicti Cardi-
nalis. dubitatum fuit, an eſſet conferendus † de con- 307
ſenſu dict. Cardinalis, iuxta *d. reg.* 30. *ſeu* 31. quæ contentatur iure ad rem competente tempore familiaritatis, in quo D. Seraphinus tunc Rotæ Decanus, nunc Cardinalis Illuſtriſſimus de ordine Sanctiſſimi dedit ſuum votum contra Cardinalem Toletanũ, quia illud ius ex coadiutoria dicebat non eſſe conſiderabile, vtpote conditionale, & ſic fuit ſignata ſupplicatio de dicto Canonicatu in fauorem Licent. Viuero, qui illud prætendebat ſine conſenſu d. Cardinalis, cum penſione 200. ducatorum; re tamen ad Rotam delata ad inſtantiam Cardinalis, dubium fuit bis propoſitum, & tandem maior pars Dominorum inclinabat contra votum Decani,

præcipue ex d. decreto poſito in coadiutoria, licet
307 non fuit pro tunc † capta reſolutio, ſed cauſa dilata;
interim fuit ſignata ſupplicatio in fauorem D.Fran-
ciſci Pacheco familiaris d. Cardinalis de conſenſu
illius, cum eadem penſione, cui ille conſenſit, & ita
cauſa non fuit amplius propoſita, nec habuit effe-
ctum gratia d.Licen. Viuero.

Decimus & vlt.modus, quem ponit Æneas, eſt
308 per priuationem † in forma iuris, per quam, inquit,
afficitur debitum Beneficium, &c. de quo *d. cap.* 3.
nono mod., quem tamen non putat comprehendi in
reſeruatione huius reg. cum non vacet tale Benefi-
cium antequam ille priuetur, nec ille familiaris ante
mortem dicitur habuiſſe aliquod ius, Rota *deciſ. an-
tepen. in nouiſſ.*

309 Iſti ſunt modi acquirendi ius ad rem, † id eſt, ad
Beneficium, quos ad effectum huius reſeruationis
noſtræ reg. proſequitur breuiter, Æneas *d. effectu*
47. quos ad alios effectus proſequimur *d.cap.3 p.pr.*
vbi addimus alium † verum modum, nempe per
mandatum de prouidendo de certo Beneficio va-
cante, qui includetur in hac regul. & 12. per oppoſi-
tionem qui in ea non videtur includi, niſi quando
oppoſitor iuſtificauerit qualitates requiſitas per fun-
dationem conſtitutionem, ſeu priuilegium, ita vt
cenſeatur ab illa vocatus. & ſola prouiſio deficiat ad
ibi dicta.

310 Qui etiam ſunt notandi † ad reſeruationem re-
gulæ ſequentis de Beneficiis collectorum, & ſub-
collectorum, quæ etiam contentatur iure ad
rem.

311 Tertio notandum eſt, † quod in vna Beneuen-
tana Beneficiorum 15. Nou. 1597. coram D. Sera-
phino fuit reſolutum, *Cõclauiſtas eſſe vere familiares
Papæ, & illorum Beneficia ſpectare ad liberam collatio-
nem Papæ ſine conſenſu Cardinalis, cuius ſunt fami-
liares* conſtit. 32. *Sixti V.* de priuilegiis conclauiſta-
rum &c. Flamin. Pariſ. *dict. libro ſecundo q.* 16. *nu-
mer.* 37.

312 Sed dict. conſtitutio ſolum † loquitur de concla-
uiſtis conclauis, in quo ipſe Sixtus ad Summi Apo-
ſtolatus apicem aſſumptus eſt, vnde in aliis non
habebit locum, niſi adſit alia ſimilis conſtitutio.
Quia fecit etiam S. D. N. Paulus V. de conclaui-
ſtis ſui conclauis, & Leonis XI. pridie Calend.
Aug. 1605.

313 Sed dubitatur primo an fratres, † ſeu nepotes
Cardinalium, qui in eorum domo ſunt tanquam
tales, & continui commenſales, & viuunt eorum
expenſis, ſint familiares ad effectum huius regulæ,
verbi gratia D.Petrus de Deça cum Cardinali Deça
eius patruo, & noſter Decanus D.Didacus de Braca-
monte, cum eius fratre Cardinali Auila.

Et reſpondendum eſt negatiue, † nam licet ver-
314 bum *familiares*, variè accipiatur, & domeſtici dican-
tur familiares, Abb. *in c. cum dilectus. num.* 2. *de cle-
ric. non reſiden.* Felin. *num.* 1. *in literis*, vbi gloſſ. *de te-
ſtibus*, at in propoſito familiares dicuntur deputati
ad honeſtum ſeruitium Domini, qui dicuntur ſerui-
tores, ſeu famuli, *cap. fin. de verborum ſignific. in* 6. &
ibi Ioan. And, Domin. *num* 8. & Francus 14. Probus
315 ad Monachum *in cap. vnico. de Schiſmaticis in* 6. *nu.*
8. & 9. Simoneta † *quæſt* 35. *num.* 2. Sarnen. *in regul.
de impetrantibus Beneficia per obitum familiarium
Cardin. quæſt.* 13. & Mandoſ. *ibi q.* 10. *num.* 3. Flamin.
Pariſ. *lib.* 5. *quæſt. vlt. num.* 196. & Açor. *lib.* 5. *cap.* 23.
quæſt. 8. facit *deciſ.* Caſſadori *vnica de verborum ſigni-
ficat.*

Et ſic, qui in domibus † Cardinalium haberent 316
expenſas victus, ſeu partem, non vt familiares, &
ſeruitores, ſed vt amici, aut cõſanguinei, vel ex elee-
moſyna vel alia cauſa, non ſunt familiares, nec corũ
Beneficia ſunt reſeruata. Bonifacius *in clement.* §.
de celebrat. Miſſar. numer 34. Simoneta *numer.* 6. &
Sarnen. *ſupra* Bero *q.* 5. *num.* 3. & 4. Maſcard. *concl.*
755. *num.* 3.

Et ita in terminis † D.Fernan Mexia de Mendo- 317
ça nepotis ex ſorore Carn. D. Ioannis de Mendoça
fuit reſolutum in vna Salamantina, & Abulenſ. Be-
neficiorum 9. Iunij 1599. coram D. Penna, vt in ſe-
quent. deciſione: *Rota cenſuit Don Ferdinandum Me-
xia de Mendoça non fuiſſe familiarem bonæ memoriæ
Cardinalis de Mendoça ad effectum, vt Beneficia per
eius obitum vacantia remanſerint reſeruata, nam cũ
ad iſtum effectum requiratur mens & dens, Sarn.* in reg.
impetrant. Beneficia per obitum familiarium Car-
din. quæſt 13. *& ex qualitate perſonæ receptæ, & in-
tentione ſeruiendi colligatur, quis ſit, vel non ſit familia-
ris, in caſu propoſito hæc omnia excludebant familiari-
tatem; primum qualitas perſonæ Ferdinandi, qui cum
eſſet nepos Cardinalis ex ſorore ex nobiliſſima progenie,
licet cum Cardinali conuiueret, non tamen morabatur
in eius palatio tanquam familiaris, ſed tanquam nepos,
& ſanguine Cardinali coniunctus; neque Ferdinandus
prætendebat dicto Cardinali inſeruire tanquam fami-
liaris, Sarnen.* in dict. quæſt. 13. *Francus* in c. fin. de
verborum ſignificatione num 14. lib. 6. *receptio etiam
excludebat familiaritatem, quia Ferdinandus non fue-
rat receptus in palatio Cardinalis, vt ſeruiret, & pro-
pterea deputatus illi fuerat magiſter, qui in literis hu-
manorib. eum inſtrueret, ſicut quotidie actu innuebat,
vnde cum intentio Cardinalis recipientis non fuiſſet, vt
Ferdinandus deputaretur ad aliquod honeſtum ſerui-
tium Cardinali impendendum, ceſſabat familiaritas,
cum ille dicatur familiaris in hac materia, qui deputa-
tur ad aliquod honeſtum ſeruitium impendendum. Frã-
cus* in d. cap. fin. num. 14. de verbor. ſignificatione in
6. *Mandoſ.* in reg. de impetran. Beneficia per obitum
familiarium Cardin. quæſtion. 10. numer. tertio. *de-
nique intentio recipientis, & recepti familiaritatem pe-
nitus excludebant, nam reſpectu Cardinalis notum erat
eum non recepiſſe Ferdinandum, vt ſibi inſeruiret, ſed
vt literis operam daret, & ſtudia virtutum complectere-
tur, & hanc Cardinalis intentionẽ probabat tractatus, &
reputatio, quia neque Cardinalis tractabat Ferdinan-
dum tanquam familiarem, neque Ferdinandus commu-
niter reputabatur tanquam familiaris, vt teſtes aſſere-
bant, quod ſufficit ad excludendam familiaritatem, Si-
moneta* tract. de reſeruatio quæſt. vigeſimaquarta
Bellamer. deciſion. ſexcenteſima duodecima. *reſpectu
Ferdinandi recepti manifeſtius erat eum non acceſſiſſe
ad Palatium Cardinalis, tanquam familiarem, ſed
tanquam nepotem; neque prædictis obſtabant deducta
per informantes pro Ioanne Gaetan, quod Ferdinandus
eſſet commenſalis Cardinalis, viueret illius expenſis, &
quædam eiuſdem Cardinalis imperata exequeretur, &
coram eodem Cardinali ſtaret nudo capite, & ſimilia,
quia reſpondebatur primo, quod ceſſante animo vtriuſ-
que recipientis videlicet & recepti, iſta omnia non ope-
rantur familiaritatem. Sarnen.* d. quæſt. decimatertia.
*ſecundo reſpondebatur Ferdinandum iſta omnia præſti-
tiſſe non tanquam familiarem, ſed tanquam nepo-
tem, atque ex his reſpondebatur ad dicta teſtium pro
contraria parte examinatorum, quanquam non admo-
dum vrgerent.*

Secundo dubitatur, † an Vicarij, ſeu prouiſores 318
Cardina-

Cardinalium in eorum Epiſcopatibus, ſeu Abba-
tiis habentes ab eis expenſas, ſeu menſam, aut ſa-
larium ſeu ſtipendium, dicantur eorum familiares
continui commenſales, & illorum Beneficia inclu-
dantur in hac reſeruatione? Et reſpondetur negati-
ue; nam iſti re vera non ſunt, nec dicuntur familia-
res, id eſt, ſeruitores, ſeu famuli (hiſpane criados.)
ſed officiales, & tanquam tales, & non tanquam fa-
miliares recipiunt expenſas, ſeu ſtipendium à Car-
dinali.

319 Et facit quod ait Sarnen *dict. quæſtion.* 13. *ante fin.*
non eſſe familiarem continuum commenſalem eum,
qui accedebat ad Cardinalem cauſa docendi eum
in literis Græcis, Hebraicis, & Latinis, ob quam
cauſam Cardinalis portionem panis, & vini, non
tanquam familiari, ſed magiſtro miniſtrari iube-
bat.

Quamuis Segura de Aualos *in directorio iudicum
320 Eccleſiaſtici fori, 1. p. c.* 14. *n.* 34. † dicat iudices ordina-
rios, vel Delegatos Epiſcoporum venire appellatio-
ne famulorum, & ex communi vſu loquendi famu-
los nuncupari, &c.

321 Et ita in propoſito tenuit Rota, † vt per Simone-
tam *d. q.* 35. *nu.* 21. & Mandoſ. *hic quæſt.* 19. qui eam ſe-
quuntur.

Quæ tamen intelligit Rota, & cum ea Simoneta,
322 † & Mandoſ. ibi, niſi ille, qui conſtitutus fuit Vica-
rius, eſſet ex familiaribus continuis commenſalibus
Cardinalis; nam tunc talis etiam Vicarius effectus
manet, cum adhuc ſit in ſeruitio Cardinalis, & eius
expenſis viuat, & refert Gonçalez *gloſſ.* 51. *nume-
ro* 66.

323 Quamuis ſi eſſet conſtitutus Vicarius ſine † ſala-
rio, aut expenſis, non maneret continuus commen-
ſalis, & ſic Beneficia, quæ tunc obtineret, non cade-
rent ſub hac reſeruatione.

Et quod dictum eſt de Vicarijs, idem dicendum
324 † erit de viſitatoribus, & aliis officialibus huiuſ-
modi.

325 Tertio dubitatur, † an diſpoſitio huius reg. quæ
loquitur de familiaribus Papæ, & Cardinalium,
habeat locum in familiaribus familiarium habenti-
bus partem, ſeu expenſas ab ipſis Papa, vel Cardi-
326 nalibus? In quo † Dd. communiter partem affirma-
tiuam tenent, eo, quod ſeruiendo familiari Papæ,
vel Cardinalis, dicuntur illis ſeruire: & facit *l. quæ-
ſitum. §. ſed an inſtrumenti. ff. de fundo inſtructo*, & quæ
tradit Oldrad. *conſil.* 11. ita Salicetus *in l.* 2. *C. de Epi-
ſcopis & Clericis ad fin.* & Gloſſator *hic, & ſuper reg.*
Iulij II. *de prærogatiuis expectan.* 7. *part.* & Sarnen. qui
multa adducit ad propoſitum, *quæſtion.* 14. Æneas de
Falcon *quæſtion. quarta principali effectu* 30. Simone-
ta *quæſtion.* 35. *numero* 11. & ibi Granutius, Menoch.
de arbitrar. caſu 201. *numero* 170. Et Mandoſ. *hic quæ-
317 ſtion. decimaſeptima*, ait pro hac parte ſe obtinuiſſe †
in vna Regien. partialium S.Chriſancti, & Dariæ,
coram R.D.Reomano, de menſe Ianuar. ſeu Februa-
rij 1551. dato enim dubio, an Beneficia familiaris co-
medentis in tinello Papæ familiaris, & continui
commenſalis Papæ dicantur reſeruata, ſicut Benefi-
cia veri familiaris? Domini de Rota concluſerunt
pro affirmatiua in fauorem D.Antonij Brauolæ ſui
clientis.

318 Sed hæc communis ſententia † patitur difficulta-
tem ex multis adductis per Sarnen. *ibi in princip.* &
Mandoſ. qui ait, quod quæſitum præmiſſum pro v-
traque parte ſatis diſputabile videtur, & quod quid
ipſe ſentiat aperiet ſuper 7. *part. regul. de prærogatiuis
expectan.* ſed non habemus ſcripta, Mandoſ. ſuper il-
la, & contrariam ſententiam tenet Guido Papa *con-
ſil.* 30.

Nihilominus non puto recedendum à communi
† ſententia, maxime, cum ſit authoritate Rotæ com- 329
probata.

Aduerte tamen cum Gloſſat. † *hic, & in d.* 7. *parte,* 330
reg. Iulij II. *de prærogatiuis expectan. ad fin.* quod, ſi Pa-
pa, vel Cardinalis daret ſuo familiari portionem, ſeu
expenſas per ſe, & duobus familiaribus, & ille habe-
ret plures, vt tres, vel quatuor, & non nominaret il-
los duos, qui viuunt expenſis Papæ, vel Cardinalis,
nullius Beneficia ſunt reſeruata, ratione incertitudi-
nis *argum. l. duo ſunt Titij. ff. de teſtament. tutela, & l. ſi
fuerit. ff. de rebus dubiis*, & gloſſæ *in cap. nolite recedere*
11. *quæſt.* 3. *verb. triticum*, ſequitur Sarnen. *d. q.* 14. *ver-
ſic. ſecundo limitatur*, & facit quod dicetur *infra nu-
mer.* 467.

Quarto dubitatur, † an ſint reſeruata per hanc re- 331
gulam Beneficia cubiculariorum, ſeu camerario-
rum honoris, qui recipiunt de palatio partem pa-
nis: & videbantur eſſe reſeruata iuxta *conſtitutio-
nem* Pauli III. 78. 79. & etiam videbantur reſeruata
per *regul.* 6. vbi reſeruantur Beneficia cubiculario-
rum.

Nihilominus tamen contrarium in † terminis
fuit per Rotam reſolutum, in vna Seguntina Archi- 332
diaconatus, & Canonicatus, 19. Martij 1601. coram D.
Lancelloto, vt in deciſione ſequenti. *Vacantibus Ar-
chidiaconatu, & Canonicatu in Eccleſia Seguntina, per
obitum quondam Don Petri de Sylua, de menſe Augu-
ſtin. 1599. defuncti, D. Epiſcopus Seguntinus gratia al-
ternatiuæ gaudens, alterum ex iis contulerat Dom. Io-
anni Chacon, & alterum D.Didaco Eſcalante, eos au-
tem vti reſeruatos à Sede Apoſtolica impetrauerat Do.
Ioannes Baptiſta Rincon. Et reſeruatio deducebatur ex
eo, quod prædictus Petrus fuerat cubicularius honoris
fœlic. record. Sixti V. recipiendo partem panis; quamuis
enim adeſſet vnus teſtis deponens, quod haberet etiam
partem vini, tamen omiſſe, quod eſt vnicus, non conclu-
dit; nam reddens rationem ſuæ depoſitionis dicit, quod
aliquando cum dicto D.Petro comedit, & pro vtroque
panis Papalinus apponebatur, quæ ratio nihil facit ad
partem vini, & cum ratio non concludit, dictum in-
fringitur, Aymon.* conſi. 2. numero 4. *vltra quod poteſt
eſſe, quod quandoque aliqua occaſione vinum de Pala-
tio habuerit, nõ tamen quod illud quotidie reciperet quẽ-
admodũ panem. Et ceſſat omnis difficultas, ex fide com-
puti ſtæ Cameræ ſiue Palatij Apoſtolici atteſtantis prædi-
ctum D.Petrum in rolis familiarium Sixti V. reperiri
deſcriptum, ſub rubrica cubiculariorũ honoris, qui par-
tem panis tantum recipiebant, orta deſuper lite inter pre-
uiſum Apoſtolicum, & prouiſos ab Ordinario, eaque co-
ram me introducta, dubitari contingit, an conſtaret de
reſeruatione horũ Beneficiorum? & Domini reſoluerũt,
non adeſſe aliquam reſeruationem, cum enim reſeruatio
ſit odioſa gloſſa* in c præſenti, verb. finitur, de officio
Legati in 6. *Biſign.* deciſ. 1. in fine, de præbend. *Caſſad.*
deciſ. 3. num. 5. de reſeruatio. *eaque non inducantur,
niſi in caſibus expreſſis, Caſſador.* deciſ. 2. numero 9. de
reſeruatio. *Simoneta* de reſeruatio. quæſtion. quinta
cum aliis ibi relatis in appendice, *non poteſt dici hu-
iuſmodi cubiculariorum Beneficia eſſe reſeruata, cum
id nuſibi cautum reperiatur, non in regula tertia re-
ſeruatoria, non in conſtitutione Pauli III. neque in
Bulla Iulij III. non denique in alia regula ſex-
ta. Si enim inſpiciamus regulam tertiam reſeruato-
riam, cum illa loquatur de familiaribus continuis com-*

menſalibus non intrat, niſi concurrat vtraque qualitas, familiaritatis ſcilicet, & continuæ commenſalitatis, Simoneta de reſeruatio. q. 35 in princip. Gambar. de offic. & poteſtate Legati, lib. 3. tit. de officio. & poteſt. in Beneficia conferen. nu. 166. Beroius quæſt. 35. quæ qualitates deficiunt in huiuſmodi cubicularijs, ex quo cōtinua cōmmenſalitas corpore, & dentibus contrahitur, cap. fin. cum ibi notatis de verborum ſignification. lib. 6. ex eo namque ſolo quod quis recipiat panem in Palatio, non eſt continuus commenſalis, quia iſte panis datur potius honoris gratia, quam ratione commenſalitatis, cum in ſolo pane non viuat homo, Alfon. de Soto Gloſſator antiquus ſuper d. reg. 3. in fin. Sarn. de impetrant. Beneficia per obitū familiariū Card. q. 13. n. 11. idē Sarn. dec. 3. Simoneta dec. 24. nec hic applicari poſſunt deducta ex deciſ. Peregrini 104. quod familiaris ex priuilegio comprehendatur ſub regul. reſeruatoria, in quibus terminis procedit etiam deciſ. in cauſa Beneuētana Beneficiorum, coram R. P. D. meo Decano, quia nō apparet de aliqua declaratione Papæ, ex priuilegio, quod huiuſmodi cubicularij honoris ſint veri familiares, & continui commenſales. Si vero attendamus conſtitutionem Pauli III. ſiue regul. Cancellariæ, de qua in Bullario, num. 78. & 79. illa procedit in cubicularijs officialibus, vt patet ex illius inſpectione, cum loquatur de ſcriptoribus, militibus cubicularijs & aliis officialibus, & ſemper hæc qualitas officialis ſit repetita, ac ideo non eſt extendenda ac cubicularios honoris, qui non ſunt officiales, cum enim ſit exorbitans, ex quo facit continuos commenſales, qui reuera non ſunt, ſtricte debet intelligi de officialibus, Puteus deciſ. 313. lib. 1. & hoc modo hanc regulam intellexerunt Sarnen. in procemio regul. quæſt. 6. numer. 9. & de impetran. Beneficia vacantia per obitum familiarium, quæſtione decimatertia, numero decimoſexto. Mandoſius ſuper regula ſexta, quæſt. 1. num. 8. & ita fuiſſe deciſum in Rota coram Mariſcoto, in cauſa Lucen. Archidiaconatus vigeſimotertio May 1540. refert Puteus deciſ. 33. alias 18. de Præbend. in manuſcrip. & in alia Adrien. refert idem Puteus ſupra allegata dec. 313. libr. 1. in impreſſis Bulla vero Iulij III. in Bullario 44. declarans Eccleſiarum Prælatos, qui ſolum ratione ſuæ perſonæ panem ex palacio habent, eſſe veros & indubitatos continuos commenſales etiam ad effectum regulæ reſeruatoriæ, cū emanauerit ad declarationem, & ampliationem regularum Pauli III. quæ comprehendebant tantum illos Prælatos, qui percipiebant panem ratione officij, eam extendendam ad eos Prælatos, qui ſolo intuitu perſonarum, abſque aliqua conſideratione officij, panem habent, debet intelligi, & regulari ſecundum d. conſtitutiones. quas declarat l. hæredes palam §. ſi quid ff. de teſtamen. vt ſcilicet comprehendat Prælatos, qui ratione perſonæ panem accipiunt, quales ſunt Archidiaconi, qui habent panem ratione perſonæ, quod ſuadetur, quia illos Papa creat ſuos domeſticos, & continuos commenſales, vel vt comprehendat Prælatos maiores, non autem Archidiaconos, aut Rectores Eccleſiarum, qui proprie non ſunt Prælati, Clementina dudum. cum ibi notatis de ſepulturis Abb. in cap. 2. num. 16. de iudiciis, & in c. tua nos, num. 2. de Clerico ægrotan. maxime in hac materia reſeruationis, in qua, vt dictum eſt, facienda eſt ſtricta, & propria interpretatio, Beroius d. quæſt. 35. Gemin. conſ. 135 num. 2. idem etiam dicendum eſt, attenta reg. 6. per quam reſeruantur omnia Beneficia cubiculariorum, & curſorum, quia illa iuxta opinionem, quam alias Rota ſecuta eſt, non poteſt huiuſmodi cubicularios comprehendere, cum enim per conſtitutionem Leonis ſuper erect. Collegij cubiculariorum anno 1515. de qua in Bullario num. 14. §. & ne Apoſtolicorum ſit expreſſe prohibitum, ne vltra numerū cubiculariorum præſcriptum in erect. illius Collegij, & antiquos familiares, & continuos commenſales pro tempore exiſtentium Romanorum Pontificum aliquis alius nomen, aut titulum cubiculariorum vſurpet, regula non poteſt habere locum in iſtis cubicularijs, cum de tempore editionis regulæ non eſſent amplius cubicularij, & in his terminis habemus ſupra allegatam deciſ. Putei 33. de Præben. Ant. Auguſt. in epitome ſuper hac reg. Mohed. deciſ. 90. alias 2. de probatio. licet non ſit admodum clare relata, lex namque quæ ſemper loquitur, comprehendit ſolum cubicularios de tempore regulæ exiſtentes, non autem eos, qui ſunt prohibiti nominari cubicularij, & ideo quicquid dicendum eſſet ante Bullam Leonis, de quo tempore procedunt dicta per Alſon. gloſſ. antequam ſuper hac reg. in fin. eam ſcilicet intelligendam eſſe de cubicularijs extra muros poſtquam d. Bulla ſuperuenit, non poſſunt applicari ſtante huiuſmodi prohibitione. Neque obſtat Mandoſ. ſuper hac reg. quæſt. 1. in fin. quia multum ſe inuoluit, & in poſteriori edit. non animaduertit ad prohibitionem, de qua in Bulla Leonis, nec ſuadet contrarium ratio per eundem conſiderata, quod non poſſit intelligi de cubicularijs officialibus, cū ſimilis reg. extaret tempore Sixti IV. & ſic anno 1572. & Innocentij VIII. anno 1584. & Collegium cubiculariorum officialium fuerit poſtea erectum à Leone X. anno 1515. ſicut, quod neque poſſit habere locum in aliis cubicularijs, quia alias eſſet ſuperflua, cum iſti ſint comprehenſi in reg. 3. reſeruatoria Beneficiorū familiariū, & continuorum cōmenſaliū, nam quantum ad primū quāuis ab initio regulæ hæc intelligeretur de iis cubicularijs, qui non erant officiales, tamen ſuperueniente Bulla Leonis X. prohibente, quod nullus alius, præter expreſſos in ea, poſſit dici cubicularius: reg. non poteſt loqui de illis, qui non ſunt amplius, quantum vero ad ſecundum, non eſt inconueniens, quod ratione maioris Dignitatis, quam habent alij cubicularij ſecreti, vt per Staphil. in tit. de prærogat. expectan. §. videndum n. 42. ſit etiam facta particularis reſeruatio ſuorum Beneficiorum, vltra quod, cum hæc reg. declaret explicite, ac diſtincte, quod implicite erat diſpoſitum, & expreſſum, non poteſt dici ſuperflua Gemin. in cap. 1 n. 22. de ſumma Trinitate. Ruinus conſ. 89. n. 17. verſ. nec obſtat vol. 2. Non obſtat, quod Beneficia vacantia per obitum Capellani honoris, videantur reſeruata, Rota dec. 22. de Præben. in antiquis. & deciſ. 12. eod. tit. in nouis, & Gloſſator antiquus ſuper hac. reg. 6. tum quia nos non verſamur in Capellano, tum quia ex d. deciſ. non poteſt colligi, vnde proueniat hæc reſeruatio, quæ potuit forſan occaſione familiaritatis cum continua commenſalitate ortum habuiſſe. Nec potuit fieri fundamentum in literis fel. recor. Gregorij XIV. quia quicquid dicendum ſit ad effectum expediendi gratis, cum agatur ad effectū reſeruationis, quā eſſe plene, & concludēter probandam, fuit pluries deciſum, non probant, tum quia narratiua emanauit ad inſtantiā partis, tum quia eſt de facto prædeceſſoris, tum demique, quia nō fuit facta motu proprio, Vital. in Clement. 1. de probatio. num. 28. Puteus deciſione 338 lib. 3. & ita concluſum. Quam deciſionē poſt hæc refert, & ſequitur Gonçalez gloſſ. 51. numero 93.

Et iuxta hanc deciſionem, † cum de menſe De- 333
cem. 1603. vacaſſet Archypresbyteratus Segobien. per obitum D. Alfonſi Perez, qui fuerat cubicularius, ſeu Camerarius honoris Clementis VIII. fuit prouiſus per D. Petrum de Caſtro Epiſcopum Segobien. eius nepoti D. Petro de Caſtro, qui illum nunc poſſidet, &c.

334 Vltimo dubitatur, quod etiam deſeruit ad alias regulas, an familiaris habens Beneficium reſeruatum, ratione familiaritatis in Eccleſia, in qua adeſt conſuetudo, ſeu priuilegium optandi, poſſit dimiſſo eo, quod habet, optare aliud, & poſito, quod poſſit, vtrum dimiſſum maneat reſeruatum, an potius optatum?

335 Et quantum ad primum, certum videtur † poſſe optare, niſi conſuetudo particularis in contrarium adſit, Collectarius in c. dilect. quæſt. 7. de Præben. Cardin. conſil. 126. Simoneta q. 45 num. 8. & ſupponunt Æneas de Falcon. Probus, Rebuff. & Paul. Granutius ſtatim citandi, & tradit Gonçalez gloſ. 341. numero 42.

Quantum ad ſecundum iſti D. dicunt † optatum
336 tantum eſſe reſeruatum, & loco dimiſſi ſubrogari, & ſequitur Æneas de Falcon. 4. q. effectu 37. Probus ad Monach. in c. fin. de conſuetud. in 6 ſub n. 27. littera B. Rebuf. in hac regul. verb. obtinet, & Paulus Granutius ad Simonetam, quæſt. 35. num. 42 & Gonçalez ſupra nu. 40.

Et vtrumque tenuit Rota in vna Salamantina Portionis 15 Octobr. 1584. coram D. Viccecomite, vt in ſequen. deciſ. Dubitaui, an habens Portionem reſeruatam, poſſit optare, & an in caſu, de quo agitur, probetur conſuetudo negatiua? Domini duobus exceptis cenſuerunt poſſe, nec conſuetudinem contrariam probari: primo, monebantur authoritate Collectarij in cap. dilecto, quæſtion. 7. de Præben. Cardin. conſi. 126. ad fin. qui non habent Doctorem contradicentem, ſecundo, monebantur ex generalitate Bullæ Nicolai V. quæ dat facultatem optandi indiſtincte nullo excepto, nec familiari Papæ, nec alio, ergo generaliter intelligenda vulg. iuribus, præcipue, cum nullum ex hac optione oriatur incommodum Papæ, ex quo optio ſit de pinguiori Portione; quæ cum ſubeat onus reſeruationis, vtilius erit reſeruantibus, ceſſat etiam alia ratio, quæ huic opinioni prima frōte obeſſe videbatur, nempe, quod ſequens non poſſit optare, cum dimiſſa ſit reſeruata, quoniam, cum onus reſeruationis tranſeat ad Portionem optatam, dimiſſa remanet libera, vt declarat Card. allegatus, & Simoneta, tract. de reſeruatio. quæſt. 45. & ſic ceſſat illa ratio, monebantur etiam, quoniam, ſi diceremus habentes Portiones reſeruatas ratione familiaritatis Papæ, non poſſe optare, ſequeretur, quod eſſent deterioris conditionis, quam alij, quia cogerentur perſiſtere in Portione tenui, & in conſequentiam præiudicaret reſeruantibus, nec putabat obeſſe contraria: primo, quod non liceat tunc optare, quando dimiſſa non eſt libera, quia reſpondetur, quod dimiſſa remanet libera, cum onus illius tranſeat in optatam: nec obſtat reſponſio data ad conſilium Cardin. diſtinguendo inter Portionem titularem, & temporalem, quoniam, licet in aliis caſibus fortaſſe differrent, in hoc nulla conducens ratio aſſignari poteſt, quando perſona familiaritas non trahat ad ſe reſeruationem, ita vt Portio poſſeſſa à familiari non aſſumat ſtatim qualitatem perſonæ, & deſinat qualitas in Portione, vbi perſona qualificata poſſideri deſinat. Quo ad conſuetudinem contrariam, Domini dixerunt non probari, quoniam aliqui ex teſtibus non allegant exempla, vt eſt opus, ex Bartol. in l. 2. C. quæ ſit longa conſuetud. aliqui non dicunt de tempore, aliqui loquuntur in regreſſatis, & litigioſis, in quibus eſt diuerſa ratio, ideo probanda erit melius.

337 Sed ab hac deciſione receſſit † poſtea Rota in eadem cauſa, 11. Februarij 1585. vt in ſequenti deciſione, Fuit dictum per Dominos in caſu, de quo agitur, locum eſſe conſuetudini interpretatiuæ, quia, cum verba Bullæ ſint generalia, quod Capitulum debeat conferre Portionario, propter generalitatem inducitur probabile dubium, circa quod verſatur conſuetudo interpretatiua, vt per ſimilem generalitatem verborum alias fuit deciſum, circa dictionem, qualibet, quæ eſt apta comprehendere maiora expreſſis, vt pro parte D. Aluari dicebatur per doctrinam Tiraq. de retractu Lignag. §. 1. gloſſ. 7. num. 2 cum ſequen. etiam cum per iſtam conſuetudinem non poſſit dici aliquid additum, vel immutatum, ſed tantum illa generalitas longo vſu declara ſit intelligendo de antiquioribus, qui non haberent reſeruata, talis conſuetudo non poteſt dici, niſi declaratiua, & interpretatiua ad l. hæredes palam. §. 1. vbi Bart. ff. de teſtamen. & per Gabriel. de regul iuris, concluſ. 1. in princip. & illa magnam vim habet, vt per Abba. in ca. cum dilectus, numer. 7. de conſuetudine, & in capit. 1. numero 14. de conſtit. nec illa obſeruantia, & interpretatiua conſuetudo eſt contraria Bullæ, ſed imo conformis illi, vt ex eius verbis ſubſecutis etiam elicitur, quia ſi Beneficia vacantia per aſcenſum ſecundum Bullam pertinent ad collationem Capituli, & Beneficia huiuſmodi reſeruata non poſſunt ſpectare ad Capitulum, ſed ad Papam, Rota deciſ. 10 & 22. de præben. in nouiſ. & 14. & 35 eodem titul. in antiquis, Simoneta de reſeruatio. q. 58. verſic. hac vero ætate, etiam dictum præcedens, quod Capitulum teneatur conferre antiquiori, intelligitur de antiquiori qui habeat Beneficium liberum, & illud ad liberam diſpoſitionem Capituli pertinere poſſit, quod importat verbum, conferre, per Gemin. in capit. nemo ſub numer. 7. & ibi Franc. numer. 5. de electio. in 6. Caſſador. deciſ. 8. numer. 11. in quo articul. de priuil. Aymon. conſi. 284. ſub numer. 1. & licet etiam in reſeruatis optio locum habeat, vt optatum ſubintret in locum reſeruati, ſicut fuit reſolutum, tamen iſtud intelligitur, quo ad ipſas præbendas, vt vna fiat reſeruata in locum præcedentis, ſed quando titulus mutatur, iſta ſubrogatio non videtur poſſe fieri, etiam ſecundum Cardin. conſil. 126. verſic. fin. ergo & Calder. conſil. 3. ſub num. 2. verſic. ſed talis optatio, de conſuetudine, & Facit Francus, in cap. 1. eodem tit. in 6. Puteus deciſ. 267. ſiue 262. libr. 2. & ad ſummum ſunt hinc inde opiniones. Vnde, cum conſuetudo dederit hanc intelligentiam, vt teneatur Capitulum conferre antiquiori habenti liberū, dicitur omnino interpretatiua, vt per Aretinum conſil. 84. n. 5. & dicitur interpretatiua, etiam quod mala eſſet interpretatio, vt per Abb. d. c. dilectus eodem nu. 7. de conſuetudin.

In qua etiam cauſa † 20. Decembr. eiuſdem anni 338
1585. coram D. Cantucio, fuit reſolutum, Quod in conſuetudine interpretatiua nulla requiritur præſcriptio, etiam decennalis, ſed ſufficit per aliquot actus ita aliquando ſeruatum, Gabriel. de conſuetud. concl. 1. nu. 69. Menoch. de arbitrariis caſu 83. n. 10. Puteus deciſ. 287. lib. 1. cum aliis, &c. & 26. Aprilis 1586 coram D.
Robuſterio, † Domini ſteterunt in deciſis, & dixe- 339
runt eſſe interpretatiuam, licet forte ſit contra communem opinionem, cum eſt interpretatio iuris dubij, & non inductio, &c. ſeu interpretatio verborum dubiorum, &c.

Ex qua deciſ. 11. Feb. apparet, † quod in optione, 340
quando mutatur titulus, optatum non ſubrogatur loco dimiſſi reſeruati, & ſic ratione ſubrogationis non erit reſeruatum, & ſuppoſito, quod habens Beneficium reſeruatum, optet aliud, prout poteſt in Eccleſia, vbi adeſt optio, non ſtante conſuetudine particulari, ſeu obſeruantia interpretatiua in contrarium, vt ſtat in dict. Eccleſia Salamantina, dimiſ-

ſum ſpectabit ad prouiſionem Papæ ratione reſeruationis,ſeu affectionis,optatum autem, vt dixi,non erit reſeruatum, niſi tempore optionis adhuc duret qualitas inductiua reſeruationis, puta familiaritas, ſubcollectorias Prothonotarius, &c.

Nec obſtat, quod poſtea Rota in vna Virgellen.
341 Canonicatus 7. Maij 1593. coram D.Blancheto redierit ad opinionem, quam tenuit prius in dict. Salamantina,vt apparet ex deciſ. infra adducta *num*. 346.
342 quia,vt ex ipſa † deciſ. conſtat, ibi erat optio tantum quo ad præbendam temporalem, & non mutabatur titulus Canonicatus, Rota *deciſ. 6. de conſuetud. in nouiſ. & 10. de præben, in antiquis*, Francus *in c. fin. de conſuetud. in 6. nu. 6.* Caſſad. *deciſ. 17. de præben.* Puteus 201. *lib. 2.* Mohed. 1. *de conſuetud.* alias 46. & Rota in Oſcen. optionis 4. Iun. 1593. infra adducta *par. ſequen. capit. 4. numer.* 14. & ſic non eſt contra deciſ. poſteriorem, in dict. Salamantina, in qua ita diſtinguitur.
343 Et ſic procedit declaratio S.Congregat. quæ ſic ait, *Congreg. Concilij cenſuit obtinentem Parochialem vna cum Canonicatu ex diſpenſatione Apoſtolica ante Concilium Trident. obtenta, potuiſſe poſt Concilium abſque alia diſpenſatione optare præbendam pinguiorem.* Si enim mutaretur titul. id non haberet locum, ſicut non poſſet in alia Eccleſia obtinere aliam præbendam retinendam, cum Parochiali, etiam dimiſſa prima, & multas quæſtiones in materia optionis vide per Gonçalez. *d. gloſſ.* 34. & vide etiam dict infra *numer*. 449.

§. 6. De Regula 4.

Reſeruatio beneficiorum collectorum & ſubcollectorum.

SVMMARIA.

Regulam quartam hic poſitam qui explicant, numer. 344.

Non requiritur exercitium officij collectoris, vel ſubcollectoris, vt eius Beneficia ſint reſeruata, num. 345. *&* 346. *vbi ponitur deciſio Rotæ, imo ſola deputatio ſufficit, etiam ante notitiam n.* 347. *quamuis requiri exercitium tenuerit alias Rota, & aliqui numer.* 350. *& explicantur, verba regulæ, quæ videntur obſtare, nu.* 351.

Transfertur iuriſdictio, quo ad habitum in delegatum à tempore datæ, licet, quo ad exercitium requiratur præſentatio literarum, numero 348. *&* 349.

Beneficia, quæ collectores, ſeu ſubcollectores habuerunt tempore officij, ſunt reſeruata, etiam ſi ante officium illa obtinuiſſent, num. 352. *quamuis contrarium teneat Mando. nu.* 353. *& verbum, obtinere, non ſolum ſignificat impetrare, ſeu aſſequi, ſed etiam tenere, ſeu retinere, n.* 354. *& ſeq.*

Impetranti Beneficium, vt reſeruatum ratione ſubcollectoriæ, ſufficit illam probare, nec tenetur probare, quod erat vnicus, ſed aduerſario incumbit onus probandi pluralitatem, n. 356.

Etiam ſtante ſubcollectore generali in vna Prouincia, Beneficia ſubcollectoris particularis in vna Ciuitate ſunt reſeruata n. 357. *& à fortiori ſunt reſeruata Beneficia ſubcollectoris vnici, in vna Ciuitate, vel Diœceſi, licet ibi ſit collector generalis, n.* 358.

Difficultas, quod ſubcollector, cum ſit ſubdelegatus, non poteſt alium ſubcollectorem conſtituere, numero 359.

Prima reſponſio, quod intelligatur in ſubcollectore deputato à ſubcollectore vniuerſali, qui poteſt ſubdelegare, vt de delegato ad vniuerſitatem cauſaru dicitur, & talis ſubcollector eſt delegatus ad vniuerſitatem cauſarum, ſicut inquiſitores, & quando committuntur omnes cauſæ, mutus talis territorij, dicitur delegatus ad vniuerſitatem cauſarum, numero 360.

Secunda reſponſio, quod dict. reſolutio poteſt intelligi, quando ſubcollector fuit deputatus à ſubcollectore facto à Papa, qui perinde eſt ac collector, & alium deputare poteſt, numero 364. *& alia reſponſio planior ibid.*

Si collector ſucceſſiue plures ſubcollectores deputauit in aliqua Ciuitate, vel Diœceſi, ita quod eodem tempore vnicus tantum fuit, eorum omnium Beneficia ſunt reſeruata, num. 365. *& ſubcollectorem ſecundum deputando, primum tacite reuocare videtur, numero* 366.

Quando eodem tempore ſunt duo, aut plures ſucollectores in vna Ciuitate, vel Diœceſi, neutrius Beneficia ſunt reſeruata, numero 367. *licet vtriusque deputatio valeat, numero* 368. *niſi in facultate ſubcollectoris ſit limitatio, quod non poſſit, niſi vnum conſtituere, numero* 369. *& tunc non intraretur prima, &c. numero* 372.

Id procedit, ſiue vtriusque deputatio facta eſt ſimul, ſiue alias, ſi de prioritate, vel poſterioritate nō conſtat, quia neutrius Beneficia erunt reſeruata, n. 370. *ſi vero facta deputatione vnius fiat deputatio alterius non reuocādo primum, licet Beneficia habita per primum, vsque ad deputationem maneant reſeruata, tamen Beneficia poſt eam obtenta, & Beneficia ſecundi non erunt reſeruata, n.* 371.

Reg. iſta non habet locum in ſubcollectore particulari deputato ab alio ſubcollectore particulari, etiam ex facultate data à Papa, vel conſuetudine, n. 373. *eſſent tamen tunc reſeruata Beneficia primi ſubcollectoris à collectore deputati, n.* 374.

Si eſſet vnus ſubcollector in Ciuitate, & alius in Diœceſi, an iſti comprehenderentur ab iſta regula? numer. 375. *reſoluitur, quod non, etiam ſi vna Diœceſis ſit valde lata, & habeat plures Cathedrales, ac Ciuitates, &c.*

Licet collectoris facultas ſit probanda per litteras, ſubcollectoria tamen probatur per teſtes, numer. 376. *ad effectum probandi reſeruationem, ſecus, quando agitur de probanda facultate ad effectum ſoluendi, nume.* 377.

Nec ad effectum probandi reſeruationem probatur ſubcollectoria per teſtes de communi reputatione & fama, n. 378. *& ponitur reſolutio Rotæ.*

Requiritur ad iſtum effectum ſubcollectorem eſſe deputatum cum omni iuriſdictione, & non vti nudum miniſtrum, &c. n. 380.

Beneficium ſubcollectoris à collectore generali deputati, qui tempore deputationis erat excommunicatus, & publicatus, exercuerat tamen officium, eſt reſeruatum, &c. 381.

Beneficia illius, qui fuit deputatus commiſſarius, ſeu ſubcollector pro recuperandis bonis cuiuſdam Eccleſiæ vacantis extra Italiam per collectorem Apoſtolicum, pro Italia deputatum, non ſunt reſeruata, numero 283.

Beneficia illius, qui vni tantum negotio eſt impoſitus, non

ſunt reſeruata, in quo, nec actu, nec potentia poſſunt verificari verba reg. officia exercuerint, ibidem, num. 383.

Sicut per redditionem computorum factā per collectorem dicitur expiraſſe ipſius officium, ita cenſet expiraſſe officium ſubcollectoris, &c. num. 384.

Subcollector debet eſſe perſona in Dignitate conſtituta, alias deputatio erit nulla, & reſeruatio ceſſabit. num. 385.

Item reſeruauit generaliter omnia Beneficia Eccleſiaſtica quorumcumque collectorum, & vnicorum in quacumque Ciuitate, vel Diœceſi, qui ſuo tempore officia exercuerint ſubcollectorum, fructuum, & prouentuum Cameræ Apoſtolicæ debitorum, illa videlicet Beneficia duntaxat, quæ durante eorum officio obtinebāt, & in quibus, ſeu ad quæ tunc eis competebat.

344 Hanc regulam, vltra Gloſſato. antiquum, † Soto, & Rebuffum explicat per 11. *quæſt.* Mandoſ. de qua etiam viden. eſt Bellen. *de charitatiuo ſubſidio. quæſt.* 106. *& ſequent.* Simoneta *quæſt.* 32. 33. & 34. & ibi Paulin. Granutius, & Maſcard. *de probatio. concluſ.* 317.
345 Circa quam primo notandum eſt, † non requiri exercitium officij collectoris, vel ſubcollectoris, vt eius Beneficia ſint reſeruata, Feli. *in cap. in noſtra de reſcrip. col.* 21. Mil. *in reper. verb. Beneficia collectorum* Selua *de Benefici. 2. p. quæſt.* 11. 10. *qualitate.* Simoneta *d. q. 33. à n.* 8. Caſſad. *deciſ. 1. de verbo. ſignifi.* Caputaq. *deciſ. 140. & ſequen. parte 1. & deciſ. 76. parte* 3. Mand. plures deciſiones, & authoritates adducens hic *quæſt.* 4. Flam. Pariſ. dicens communem *de reſignatione Benefic. lib. 2. quæſtione* 16. *numer.* 26. & Zerola *in praxi Epiſcopali 1. p. verb. Beneficia §. 2. fallen.* 8. *& 2. p. verb. exempli. §.* 6. qui dicunt ſolam deputationem ſufficere etiam abſque acceptatione & exercitio.

Et fuit reſotutum in cauſa † Vrgellen. Canoni-
346 catus 7. Maij 1593. coram Illuſtriſſimo Cardinal. Blancheto, vt in ſeq. deciſ. *Circumſcripto capite obiectæ apoſtaſiæ, ac attentatorū, cum non reſpiciant propoſitum dubium, Domini dixerunt Breue eſſe iuſtificatum, quamuis enim vacatio menſis ſtante acceptatione alternatiuæ, & reſidentia Epiſcopi non intret, quia ſatis dicitur pertinere libera collatio ad Epiſcopum, poſtquā in ipſa collatione facienda alius ſecum non cōcurrit, nec optio Præbendæ aliquod impedimentum operatur collationi Canonicatus* Calder. conſ. 30. de conſuetud. *tamen quo ad reſeruationem, quæ oritur ex ſubcollectoria Petri Caſes illa dicitur concludenter probata, cū. n. ſubcollectoria ex depoſitionib. teſti ūprobari poſſit, nec requiratur ſcriptura, Mill.* verb. pbatio, *quod quis ſit ſubcollector, & ſufficiat etiā dictū vnius teſtis cum aliquib. adminiculis, vti fuit reſolutum coram D. Gipſio in cauſa Soroliuien. Beneficij anno præterito, ex teſtium, quorum pro parte Ferdi. copia data fuit, ſatis probatur ſubcollectoria Petri, primus enim teſtis iuxta* 24. *dicit illum fuiſſe ſubcollectorem, dum eſſet Canonicus Vrgellen. 5. teſtis optime depoſuit, & eſt bene informatus, cum eſſet Fiſcalis Cameræ Apoſtolicæ penes collectorem 4. de publica voce, & fama, & vidit inſtrumentum deputationis in manus Ferdin. non obſtat, quod non probetur exercitiū, quia ſufficit d. Petrum fuiſſe paratum ad exercen. ipſum ſi ſe occaſio obtuliſſet,* & Chiſan. dec. 14. *non obſtat, quod Petrus Caſes dimiſiſſet Canonicatum, quem obtinebat tempore, quo erat ſubcollector, per optionē alterius, quia Canonicatus optatus ſubrogatur in locum dimiſſi, & in iſtum tranſit reſeruatio, Cardina.* conſ. 126. *Collector.* c. dilecto num. 7. de Præben. Simoneta de reſeruatio q. 35. nu. 42. *& fuit reſolutum in illa Salamantina portionis coram Reuerendiſſimo Mediolanen. 15. Octob. 1584. ex quibus ita fuit reſolutum.*

Imo ſola deputatio ſufficit, † etiam ante quam 347
ſuam poteſtatem videat, vel recipiat, Rota *deciſione 12. de Præben. in nouis*, & etiam ante notitiam, vt cū Gaſpar. de Peruſio *de reſeruatis numer.* 13. & Aeneas de Falcon. 3. *quæſt princip. numer.* 16. firmat Mandoſ. *ſupra.*

Nec obſtat doctrina Rotæ † *deciſ. 21. de conceſſ.* 348
Præben. in nouis, alias 459. quam ſequitur Francus *in c. ſuper eo. 2. de appellat. à num.* 9. quod iuriſdictio, ſeu poteſtas delegata non acquiritur iudici, etiam quo ad habitum, niſi ſcienti & conſentienti, & receptis
literis. verius enim † eſt, transferri iuriſdictionem 349
quo ad habitum in delegatum à tempore datæ, licet quoad exercitium requiratur præſentatio literarum, Roman. *conſ. 353. num. 7. & 8.* Felin, *in c. eam te num. 21. & in c. ſi ſcitatus, num. 12. de reſcrip. & in c. fin. de præſumpt. num.* 37. Corraſ. *4. p. c. 1. num.* 22. Mandoſ. *reg. 27. quæſt 17 num. 4. & reg 31. quæſt.* 1. qui plures refert, Molina, *de Hiſpanorum primog. lib. 2. cap. 7. num.* 58. & in terminis Rota *d. deciſ. 12. de Præben. in nouis ad fin.* & dicetur infra 6. *par. capite ſecundo, dub. 1. à num.* 7.

Quamuis contrarium, ſcilicet † requiri exerci- 350
tium officij ad reſeruationem, tenuerit alias Rota, vt per Creſcen. *dec. 17. de Præben.* Puteum 315. *lib.* 1. & Thom. de Thanis *dec.* 114. *in manuſcriptis, & dec.* 1846. *lib. 3. p. 3. diuer.* quod etiam fuit dictum in vna Foroliuiē. Capellæ 2. Iun. 586. & tenet Paulus Granutius ad Simonetā *d. q. 52. ad fin.* & Maſcar. *3. n.* 27. & in ſubcollectoribus, gloſ hic ex illis verbis reg. *qui ſuo tempore officia exercuerint.*

Sed per iſta verba non † requiritur exercitium 351
actu, ſed potentia, id eſt, quod ſuo tempore Papæ reſeruantis fuerint tales collectores, vel ſubcollectores, & per ea intendit Papa declarare ſolum reſeruare Beneficia collectorum, & ſubcollectorum ſui tēporis &c. & vide dicta infra *num.* 385. & iſtam ſententiam, quod requiratur exercititium ſubcollectoris, vt intret reſeruatio, tenet poſt Gonzal. *gloſ. 51. à n.* 70. eam intelligens, vt ſufficiat, quod talis ſubcollector ſit deputatus, & acceptauerit, & pro tali ſit communitur reputatus, ac fuerit d. officium exercere paratus, quamuis actualiter non exercuerit, quia non venit occaſio, vel alias fuerit legitimo impedimento detentus, & allegat Chiſanen deciſ. 24. & d. deciſ. Vrgellen. quæ non ſatis probant ſuam ſententiam.

Secundo notandum eſt † Beneficia, quæ colle- 352
ctores habuerunt tempore officij, eſſe reſeruata ex hac reg. etiam ſi ante officium illa obtinuiſſent, vt recte tenet, & probat Bellen. *q.* 120. Felin. *d. cor.* 21. & Selua *ſupra* ſequitur Simoneta *d. quæſt. 32. num.* 1. & Granutius ad eum *quæſt. 33. num.* 18. & Æneas de Falcon. 4. *quæſt principali, effectu* 22. loquens in terminis regulæ præcedentis de reſeruatione Beneficiorum familiarium, & eſt *deciſ.* Rotæ 10. *de præben. in nouiſ.*

Quamuis contrarium teneat Mandoſ. *hic* † *quæſt.* 5. qui tamen fatetur noſtram ſententiam nullum habere, contradictorē. Nec obſtat verbum, *obtinuerint*, quod ponderat Mandoſ. † pro ſua opinione dicen-
do, id eſt, impetrauerint, ſeu aſſecuti fuerint, quia ſi- 353
gnificat impetrare: ſeu aſſequi, vel cōſequi. Nā reſpondetur, quod verbum, obtinere, † ſignificat etiam tenere, ſeu retinere, *l. clam poſſidere, verſi. ſi autem, &*

ibi gloſ.verb.obtinenda,ff.de cauſa poſſeſ. Alber. *in di-*
ction.verb.obtinere,idem Mandoſ. *in gloſſ.facultatum.*
§.ſane verb.obtinebat,Rota *deciſ* 233.*numer*.29.*par*.1.
diuerſorum,& patet ex *reg*.3.ibi *obtinent*,& 54.*de va-*
lore,ibi,*obtinuerint*,& ſic accipitur in propoſito , vt
conſtat ex verbis ſequen. *& in quibus , ſeu ad qua,*
ius ei competierit , ſecundum Bellen.quicquid inuol-
uat Mandoſ. & hoc iam clarius patet, quia non dici-
tur iam in reg.*obtinuerit*, ſed *obtinebant*, quod cla-
re ſignificat,id eſt,tenebant.

356 Tertio notandum eſt,† quod quamuis iſta reg.
reſeruet Beneficia vnicorum in quacumque Ciui-
tate, vel Diœceſi ſubcollectorum,tamen impetran-
ti Beneficium vt reſeruatum ratione ſubcollecto-
riæ , ſufficit illam probare, nec tenetur probare,
quod erat vnicus , ſed aduerſario incumbit onus
probandi pluralitatem,cum ſit præſumptio de vni-
tate,vt recte tradit Mandoſ.*hic quæſt.prima* dicens,
ita tenuiſſe Dominos de Rota,in va Calagurritana
Scholaſtriæ de Logronno coram R.P. D. Ant. Au-
guſt. vlt. Maij 1546.& ſequitur Maſcar.*ſup.num.vi-*
geſimoquarto.

Quarto notandum eſt, † quod licet collectorum
357 Beneficia,& ſubcollectorum vnicorum,in qualibet
Ciuitate ſint reſeruata,tamen adhuc,ſtante ſuo colle-
ctore generali in vna Prouincia Beneficia ſubcolle-
ctoris particularis in vna Ciuitate ſunt reſeruata, ꝑ-
pter iſtam regul.loquentem de vnico, quia eſt vni-
cus,non obſtante generali ſubcollectore in Prouin-
cia & ita tenuit Rota, vt apud Chiſanen.*deciſ*. 34. &
Guidobonum *deciſ*.31 *in manuſcriptis.* Vnde à for-
358 tiori ſunt reſeruata † Beneficia ſubcollectoris vnici
in vna Ciuitate,vel Diœceſi , licet ibi ſit collector
generalis,vt Valliſoleti,quod nota ad Beneficia D.
Ioannis Martinez de Recalde Prioris Valliſoletani,
qui,vt audiui,erat ſubcollector,&c.

359 Sed contra prædictam reſolutionem facit† diffi-
cultatem,quod ſubcollector , cum ſit ſubdelegatus,
non poteſt alium ſubcollectorem conſtituere , ſeu
ſubdelegare,*c.ſuper quæſtionum,§.ſi vero , & ibi gloſ.*
verb.delegare,d.de offic.deleg.c.cum cauſam de appella-
tio.& ibi gl.verb.delegatus,& Francus *n*.11.& *l.à iu-*
dice, C.de iudic.& ibi gl.& D.& dicetur infra *cap*. 8.
num.167.

360 Cui difficultati reſponderi poteſt , † cum Man-
doſ.*hic q*.3.vbi ait,quod quamuis reg. iſta non ha-
beat locum in ſubcollectore ab alio ſubcollectore
deputato , ex *l.boues §.hoc ſermone.ff.de verborum ſi-*
gnificatione , vbi , quod in dubio debet fieri inter-
pretatio de prima vice , & de primo actu, & faciunt
cumulata per Felin.*in cap* 2.*num*.2.*&* 3. *de treuga &*
pace , &c.tamen ſecus ſit in ſubcollectore deputato
à ſubcollectore vniuerſali , quia ſubcollector vni-
uerſalis videtur , quod ſit perinde, ac ſi eſſet colle-
ctor, & poſſit ſubdelegare , vt de delegato ad vni-
361 uerſitatem cauſarum dicit gloſſ.*in d.locis*,de quo *d.c.*
8.*n*.35.

Nec obſtat,† quod ſubcollector etiam vniuerſa-
lis non ſit delegatus ad vniuerſitatem cauſarum,cum
ſolum ſit conſtitutus ad cauſas ſpoliorum , ſicut de
Inquiſitoribus dicit Francus *in d. cap. cum cauſam,*
numer.27. quod non ſint delegati ad vniuerſitatem
cauſarum,quia ſolum ad cauſam hæreſis,non in aliis,
&c. nam verius videtur iſtos eſſe delegatos ad vni-
uerſitatem cauſarum,quia,cum talis commiſſio re-
feratur ad certum territorium , vniuerſalis videtur,
vt de Inquiſitoribus,contra Francum , ibi inquit
Decius *in c. cauſam matrimonij,de officio delegati nu-*
mer. 4. ſicut quando committuntur omnes cauſæ
mutui talis territorij,ſeu caſtri, dicitur delegatus † 362
ad vniuerſitatem cauſarum,Bald. *in l.ſolet. num*. 1.*ff.*
de iuriſdi.omnium iudicum,vbi Alex.*n*.9.dicens cō-
muniter receptum,Soc.*in l.more n*.40,*ff.eodem*, De-
cius *ſupra*,Bertac.*in repert. verb.delegatus ad cauſam*
vnam,ante n.10.& Thomas Sanchez *de matrimo. lib.*
3.*diſput*.31.*n*.4.

Cum ergo ſubcollector ſit † Delegatus ad Vni- 363
uerſitatem cauſarum , poterit ſubcollector vniuer-
ſalis vnius Prouinciæ conſtituere ſubcollectorem
particularem in vna Ciuitate ſeu Diœceſi, quamuis
non poſſit conſtituere alium ſubcollectorem vni-
uerſalem , ſicut ſubcollector particularis vnius Ci-
uitatis,ſeu Diœceſis poterit vnam,vel alteram cau-
ſam ſubdelegare , quamuis non totam ſuam iuriſdi-
ctionem , iuxta tradita per gloſſam , & Francum,
num.30.*in d.cap.cauſam*,Iaſ. *in d. l.à iudice,numer*.8.
& alios relatos per Thom. Sanchez , ſ. *numer. ter-*
tio.

Secundo dictæ difficultati reſponderi poteſt , † 364
cum Mandoſ.*d.quæſt*.3.2.*fallac.num*.5 quod d. reſo-
lutio poteſt intelligi,quando ſubcollector fuit de-
putatus à ſubcollectore facto ab ipſo Papa , verbi
gratia,Papa deputat in collectorem A.& in ſubcol-
lectorem B. Tunc enim iſte ſubcollector à Papa
conſtitutus perinde eſt ac collector,& alium depu-
tare poteſt tanquam Delegatus Papæ , *d. l.à iudice,*
& d.cap.cum cauſam,& cap.fin.de officio Delegati , i-
dem Mandoſ,*hic quæſt.vltim.num*.3. Sed planius reſ-
pondetur,quod d.reſolutio intelligatur de ſubcolle-
ctore,tam particulari quam generali deputato à ge-
nerali collectore.

Quinto notandum eſt,† quod , ſi collector ſuc- 365
ceſſiue plures ſubcollectores deputauit in aliqua
Ciuitate,vel Diœceſi,ita quod eodem tempore vni-
cus tantum fuit ſubcollector,eorum omnium Bene-
ficia ſunt reſeruata per hanc reg. quia ſatis eſt, quod
eodem tempore vnus tantum ſubcollector repe-
riatur,ita Rota *deciſ*. 11. *de preben.* alias 412.*in anti-*
quis,& 12.*eod.titul*.alias 207.& 9.*de offic.Delegati*,a-
lias 265.*in nouiſ*.Bellen.*q.vlt*.Felin,*in cap.cum* 1.*de re*
iudic.n.12.*verſ*.2.*conſidera*.Decius *in c*.2.*de iudic. nu.*
75.Gloſſat.*hic*,& Mandoſ.*q*.9.*& quæſt*.10.*n*. 1.Simo-
net.*q*.33.*num*.17.

Et ſubcollectorem ſecundum deputando † quis, 366
primum tacite reuocare videtur, Rota *d.deciſ*. 9.*&*
ibi add.Papaz.*num*.5.Bellen.*q*.109. & Mandoſ.*d.qu.*
10.*numer*.2.Caputaquen.*deciſ*.189.*numer*.2. *&* 140.
par.2.

Difficultas eſt, † quando eodem tempore ſunt 367
duo,aut plures ſubcollectores in vna Ciuitate , vel
Diœceſi,& tunc amiſſis,quæ tradit Mandoſ.*d.q*. 10.
dicendum videtur,neutrius Beneficia eſſe reſeruata
ex hac reg. nam non eſt maior ratio de vno , quam
de altero,& facit *l.duo ſunt Titij ff. de teſtam. tutela,*
l.ſi fuerit ff.de rebus dubiis,& quod dictum eſt ſupra
num.350.

Licet vtriuſque deputatio valeat , † non obſtan- 368
te hac reg. quæ ſolum reſeruat Beneficia vnicorum
ſubcollectorum , ſed non prohibet plures deputa-
ri, vt contra Felin.& Man,*d.q*.10 *num*.4. aduertit d.
additio Papaz *num*.5.niſi in facultate collectoris †ad
ſit limitatio , quod non poſſit , niſi vnum ſubcol- 369
lectorem,dumtaxat in ſingulis Ciuitatibus, & diœ-
ceſibus conſtituere : tunc enim ex iſta limitatione,
abſque alio decreto irritante neutrius deputatio
valeret,cum verbum , non poſſit , tollat potentiam
faciendi,

faciendi,Bar & Iaſon, *à num*.16.& alij *in l. Gallus,ff.*
de liberis & poſthum. & dictum eſt ſupr. 2 *par.cap*.5.
numero 177. quicquid ſub dubio forte dicat colle-
ctor *d.deciſ*.9.& facit *l.qui ſolum cum lege ſequenti ff.*
de haredi.inſtituendis.

370 Quod procedit , ſiue vtriuſque deputatio † facta
eſt ſimul,& in eiſdem literis , ſeu inſtrumento , ex
quibus conſtat , ſiue deputatio duorum facta fuit
ſub eadem die in duobus inſtrumentis , ſeu litteris,
nec de prioritate, vel poſterioritate cōſtare poteſt,
ſiue per teſtes probatur duos eodem tempore fuiſ-
ſe ſubcollectores,de quorum deputationis tempo-
re non conſtat , quia in omnibus iſtis caſibus neu-
trius Beneficia erunt reſeruata , & in ſecundo caſu
cum non conſtet,quis ex illis ſit reuocatus , neuter
videtur admittendus Rom.*ſingul*.251.Mandoſ.*ſupra*
num.10.

371 Si vero facta deputatione vnius ſubcollectoris †
in aliqua Ciuitate ,vel Diœceſi poſtea fiat deputatio
alterius abſque reuocatione 1. quia in ſecunda dici-
tur non reuocando ad primum , quamuis Beneficia
habita per primum durante officio, vſque ad depu-
tationem ſecundi,vt pote ſemel affecta maneant re-
ſeruata,& affecta,tamen Beneficia per eum obten-
ta poſt deputationem ſecundi, & Beneficia ſecundi
non erunt reſeruata iux.dicta.

372 Et ſtante in facultate collectoris limitatione †
ſupradicta non valeret deputatio ſecundi , licet
non vitiaretur primā, quia iſta ſemel valuit , & ſe-
cunda tantum eſt contra limitationem, & conſe-
quenter in iſto caſu eſſent reſeruata Beneficia pri-
mi etiam obtenta poſt deputationem ſecundi nul-
lam.

73 Ex quibus infertur reg. † iſtam non habere lo-
cum in ſubcollectore particulari deputato ab alio
ſubcollectore particulari alicuius Ciuitatis , vel
Diœceſis, quamuis à Papa eſſet data facultas , quod
ſubcollector ſubcollectorem facere poſſit, vel eſſet
conſuetudo , quod ſubcollector ſubcollectorem
deputare poſſit , nam quamuis in iſtis caſibus talis
diceretur verus ſubcollector , tamen non compre-
henderetur à regula iſta,quæ ſolum reſeruat Bene-
ficia vnicorum ſubcollectorum, & tunc eſſent duo
ſubcollectores eodem tempore , quicquid dicat
Mandoſ.*dict.quæſtion,tertia & quarta.Fall.*† videtur
374 tamen , quod tunc eſſent reſeruata Beneficia primi
ſubcollectoris à collectore deputati tanquam princi-
palis &c.

375 Sed eſt alia difficultas , † quid, ſi eſſet vnus ſub-
collector in Ciuitate, & alius in Diœceſi , an iſti
comprehēderentur ab iſta regula? & videtur,quod
non : nam mens regulæ reſeruantis Beneficia vni-
corum in quacumque Ciuitate , vel Diœceſi ſub-
collectorum videtur eſſe, quod pro tota Diœceſi
non ſit niſi vnus ſubcollector,&c. & ita poſthæc te-
net Gonçalez *gloſ*.43.*à num*. 167. *& gloſſ*. 51. *à num.*
73.dicens , quod quamuis vna Diœceſis ſit valde la-
ta,& habeat plures Cathedrales , ac Ciuitates , vt in
Diœceſi Calagurritana, & aliis pluribus Hiſpaniæ,
non poteſt eſſe in tota Diœceſi cum ſuis Ciuitati-
bus niſi vnicus dumtaxat ſubcollector , vt fuit reſo-
lutum in vna Calagurritana Beneficiorum 2. Dec.
1602. coram D.Lancelloto , & fuit confirmatum in
alia Burgen.Beneficij 23.Maij 1603. coram D. Lita,
vbi fuit dictum,quod illa dictio,vel, ſit intelligenda
reſtrictiue, & declaratiue , prout paſſim accipitur.
conſ.1.*n*.8.*lib*.4.*&c.* Sed id de pluribus Cathedrali-
bus intelligo , quando ſunt vnius Diœceſis,ſecus , ſi
duo Epiſcopatus , ſeu duæ Diœceſes ſunt vnitæ
æque principaliter,nam tunc,licet vnus ſit Epiſco-
pus , poſſet poni ſubcollector in vtraque Diœce-
ſi.

Sexto notandum eſt, † quod licet collectoris fa- 376
cultas ſit probanda per litteras *l.vnica C. de manda-*
tis Principum c.cum in iure peritus.cum ibi notatis de
*officio Deleg.*ſubcollectoria tamen probatur per te-
ſtes.Rota *deciſione decima de officio Deleg.*alias 266.
*in nouis,& ibi add.*Papaz Bellen.*q*.3.110 *&* 111.&Mil.
in reper.verb.probatio,quod quis ſit collector, & verb.
*probatio,quod quis ſit ſubcollector.*Simon.*d q*.34.& ibi
Granutius Gomezius *in cap.ſtatut..in,de reſcrip. in 6.*
numer, 60.Caputaquen.*deciſ*.139.*num*. 3. *p*. 1. Man-
doſ.*hic quæſt*.2.& Maſcard.*d.conclu*,.317.*a numer.pri-*
mo & 15. & fuit reſolutum in d. Vrgelen. Cano-
nicatus *verb. adducta numer*. 346. quæ eſt notan-
da circa modum probandi ſubcollectoriam per
teſtes.

Probatur autem ſubcollectoria † per teſtes ad
effectum probandi reſeruationem , ſecus , quando
agitur de probanda facultate ad effectum, vt ſoluere 377
debentes caute ſoluant , nam tunc requiritur ſcri-
ptura,Bellen.*dicta quæſt*.3.*& dicta add.*Papaz. *nume-*
ro 5.

Nec ad effectum probandi † reſeruationem pro-
batur ſubcollectoria per teſtes de communi repu- 378
tatione,& publica voce & fama,Bellen.*quæſt*.111.*&*
112.Caſſad.*deciſ*.2.*ante num*.3.*de conſtit.*Simoneta *qu.*
24.& ibi Granutius & *ad quæſt*.34.*n*.2.*&* 3.† Maſc. 379
ſupra num.17 contra Puteum *deciſ*.10. *li*.3. & fuit re-
ſolutū in vnā Fereten. Parochialis 9. Maij. 1558. co-
ram D.Rubeis nempe,*non probari aliquem fuiſſe ſub-*
collectorem per teſtes,qui deponunt de publica voce , &
fama,& exercitio ipſius , niſi deponant fuiſſe præſentes
commiſſioni,& deputationi ,aut alias per ſcripturā pro-
betur deputatio ad effectum probandi Beneficium eſſe
reſeruatum,*Bellen*,d.q.112.*Rota* d.dec.10.*& dictum eſt*
fuiſſe reſolutum coram Verallo.1554 *in Gerunden. Bene-*
ficiorum &c. & faciunt *dicta parte ſequenti capit*. 2.
dubio 11. *ex numer*. 235.quæ ſunt videnda in propo-
ſito.

In qua etiam Fereten. † Parochialis fuit reſolutū,
Requiri ſub collectorum eſſe deputatum cum omni iu- 380
riſdictione, et ſufficere eſſe deputatum, vti nudum mi-
niſtrum ad exigendum abſq; iuriſdictione,Bellen.q.109.
*& c.*quicquid teneat Mandoſ.*q*.8

Septimo notandum eſt , †quod Beneficium ſub- 381
collectoris à collectore generali deputati, qui tem-
pore deputationis erat excommunicatus , & publi-
catus,exercuerat tamen officium per ſeptennium,
eſt reſeruatum;licet enim *l Barbarius.ff de offic.præ-*
tor. non habeat locum in reſeruatione deficiente de-
putatione,tamen contrarium eſt,vbi adeſt deputa-
tio ab habente facultatem,cum ſit valida alio reſpe-
ctu,vt per Bellen. *quæſt*. 112. ita decidit Rota in vna
Gerunden.Canonicatus de anno 1554.vt per Chiſa-
nen.*deciſ*. 37 & per Cotam *deciſ*. 22. *in manuſcrip.*
Maſcar.*d.num*.18.

At Beneficia illius,† qui fuit deputatus commiſ-
ſarius , ſeu ſubcollector pro recuperandis bonis, & 382
fructibus cuiuſdam Eccleſiæ vacantis extra Italiam
per collectorem Apoſtolicū in Italia deputatum,nō
ſunt reſeruata,quia is non potuit deputare ſubcolle-
ctorem extra limites ſuæ commiſſionis *cap. cum di-*
lecta.de reſcrip.cap.cum olim.de offic. Deleg. vbi Ab-
bas maxime ſi nunquam officium ſubcollectoris e-
xercuit,&quia vni negotio tantū eſt impoſitus,&ſic